

RAPPORTAGE MONITOR 2016 - 2017

REGULIER BASISONDERWIJS

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Bruikbaarheid van de verzamelde gegevens	5
Deelname Monitor Regulier Basisonderwijs 2016 - 2017	6
Hoofdstuk 1 Schoolondersteuningsprofiel	7
✓ 1.1 Basisondersteuning	7
✓ 1.2. Verscheidenheid	7
✓ 1.3. Aanpassingen SOP en ambities	8
Hoofdstuk 2 Instroom	9
✓ 2.1 Instroom leerlingen in groep 1 / Onderinstroom	9
✓ 2.2 Instroom leerlingen na groep 1 / Zij-instroom	9
✓ 2.3 Geen tijdig en passend aanbod	10
✓ 2.4 Observatieplaatsen	10
Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning	11
✓ 3.1 OntwikkelingsPerspectiefPlannen	11
✓ 3.2 Arrangementen	11
✓ 3.3 Professionaliseren en leren van en met elkaar	11
✓ 3.4 Arrangementen met zorginstellingen	12
✓ 3.5 Solidariteitsfonds	12
✓ 3.6 Arrangementen cluster 2	13
Hoofdstuk 4 Uitstroom	14
✓ 4.1Tussentijdse uitstroom	14
✓ 10-14 aanpak	14
Hoofdstuk 5 (Dreigende) thuiszitters	15
✓ 5.1 Leerlingen die niet volledig naar school gaan: dreigende thuiszitters	15
✓ 5.2 Leerlingen die al 4 weken ongeoorloofd niet naar school gaan: thuiszitters	15
✓ 5.3 Procedures en ontheffingen	16
	17
Hoofdstuk 6 Innovaties en ambities	18
Hoofdstuk 7 Overig	18
✓ 7.1 Besteding en bestemming van de middelen	18
✓ 7.2 Verwachtingen van ouders m.b.t. de zorgplicht en Passend Onderwijs	19
✓ 7.3 Informeren medewerkers en festivals Passend Onderwijs	19
✓ 7.4 Verstevigen samenwerking	19
	20
Ter afsluiting	
<i>Bijlage: Uitwerking Monitor SWV PO 20.01 2016-2017 regulier BAO</i>	21-49

INLEIDING

Om een beeld te krijgen van de stand van zaken van passend onderwijs in het SWV PO 20.01 - wat gaat goed en wat kan beter? - is een nieuwe versie van de monitor ontwikkeld die begin oktober 2017 onder alle aangesloten besturen is uitgezet. De vorige Rapportage betreft het schooljaar 2014-2015 en mede o.b.v. die monitor en Rapportage is door het Dagelijks Bestuur (DB) van het SWV besloten om een grondige evaluatie van de toenmalige wijze van monitoren uit te voeren. Die evaluatie heeft geleid tot aanpassingen en tot het weloverwogen besluit om niet eerder dan nadat de monitor op onderdelen is bijgesteld een volgende versie te verspreiden onder de aangesloten besturen en scholen. Dat heeft geleid tot een "gat" in de monitor, in die zin dat er voor het schooljaar 2015-2016 geen monitor is uitgezet.

Deze nieuwe versie van de monitor is gerelateerd aan de wettelijk verplichte kwaliteitszorg van het SWV PO 20.01. De monitor maakt ten eerste inzichtelijk wat de stand van zaken m.b.t. Passend Onderwijs in ons SWV is. Daarnaast wordt door het jaarlijks uitzetten ook duidelijk wat de feitelijke verbeteringen en verbeterpunten zijn.

Belangrijk om te weten is hoe ver we zijn met ons dekkend aanbod aan onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen. Onderliggend daaraan is:

- **of we het vastgestelde niveau van basisondersteuning halen:**

het is van belang om de afgesproken basisondersteuning op orde te hebben, omdat er anders geen goed fundament ligt onder de wettelijke opdracht om een dekkend geheel aan onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen te hebben waardoor alle leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken. En als dat fundament er niet voldoende is, kan dat ten koste gaan van de extra ondersteuning voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften voor wie we in ieder geval passend onderwijs willen realiseren.

- **is de extra ondersteuning daardoor aanvullend op de basisondersteuning en worden alle middelen juist besteed?**
- **is er voor alle leerlingen een passende plek en zo nee, hoe komt dat?**
- Daarnaast is er veel aandacht in de monitor voor **de samenwerking met de zorg**. Uit de regiobijeenkomsten n.a.v. de Rapportage monitor 2014 - 2015 is naar voren gekomen dat deze samenwerking een vereiste is om passend onderwijs (een dekkend geheel aan ondersteuning) te kunnen realiseren, het is daarom goed om ook hier te weten wat goed gaat en wat beter kan.

De monitor bestaat uit twee versies: één voor het regulier BAO en één voor het S(BO), met per versie een tweetal onderdelen:

- een digitale kwalitatieve vragenlijst
 - één voor het regulier basisonderwijs, ingevuld op bestuursniveau
 - één voor het S(B)O, ingevuld op schoolniveau.

Hier is voor gekozen, omdat de scholen voor SBO en SO in het SWV PO 20.01 zo onderscheidend van elkaar zijn, dat geen eensluidende bovenschoolse antwoorden te verwachten zijn. Bovendien biedt het meerwaarde om - doordat het aantal scholen relatief klein is en de scholen zo verschillend zijn - de gegevens van deze scholen apart te monitoren.

- en een kwantitatieve vragenlijst over de leerlingenstromen: één voor regulier BAO en één voor S(B)O. Deze lijst is ingevuld door de scholen en bij het regulier BAO per bestuur ingeleverd als totaaloverzicht. Bij het S(B)O is uitgegaan van het overzicht op schoolniveau. De uitkomsten van de kwantitatieve gegevens zijn de basis voor de beantwoording van de kwalitatieve toelichtingsvragen.

De Rapportage geeft conclusies en aanbevelingen bij de gestelde vragen met betrekking tot leerlingenstromen en de kwalitatieve vragen, deze zijn gebaseerd op de uitwerking van de monitor, die als bijlage toegevoegd is.

Waar in 2014-2015 de invulling van de monitor voornamelijk nog door het regulier BAO gedaan was, hebben in deze monitor - op 1 na - alle S(B)O-scholen meegedaan. Met betrekking tot de nieuwe monitorsystematiek komen we - tenminste - de volgende opvallende punten tegen:

- de termijn waarin de gegevens m.b.t. de leerlingenstromen aangeleverd konden worden, bleek voor veel scholen niet haalbaar te zijn. Het verzamelen van de gegevens van de leerlingenstromen is nieuw en vergt daardoor een extra tijdrovende inspanning
- voor een aantal besturen / scholen is niet duidelijk genoeg geworden dat het om twee vragenlijsten ging, dit vereiste nadere uitleg
- niet alle vragen op dezelfde manier ingevuld, er lijkt ruimte voor eigen interpretatie te zijn. Dit geldt voor zowel de vragen naar de leerlingenstromen als de daaraan gekoppelde digitale toelichtingsvragen.

Bovenstaande aandachtspunten worden meegenomen in de evaluatie van deze monitor en leiden wellicht tot geringe aanpassingen in de versie voor het schooljaar 2017-2018, die in september 2018 onder alle scholen en besturen wordt verspreid.

BRUIKBAARHEID VAN DE VERZAMELDE GEGEVENS

De resultaten van de Monitor laten zien dat passend onderwijs goed in beeld is bij de besturen en scholen. De basisondersteuning is van voldoende kwaliteit en er zijn ambities om de basisondersteuning te versterken. Er is regelmatig contact met zorgpartners / CJG's / gemeenten als het gaat om onderinstroom en zij-instroom van leerlingen en (dreigende) thuiszitters, er zijn observatieplaatsen. De extra ondersteuning voorziet in OPP's die geëvalueerd worden en het werken met onderwijs(zorg)arrangementen. Het is goed om hier op het niveau van het SWV aandacht voor te blijven hebben om wat goed gaat met elkaar te kunnen delen en daar waar het nog niet helemaal goed gaat elkaar te kunnen ondersteunen.

De kwaliteit van het SWV is echter met name ook afhankelijk van de vraagstukken waar nog geen passende antwoorden op zijn en waar de ambities van veel besturen liggen. De Monitor geeft inzicht in welke thema's dit zijn:

- meer- en hoogbegaafde leerlingen
- leerlingen met ernstige gedragsproblemen
- leerlingen in complexe thuissituaties
- samenwerking met zorgpartners / CJG's / gemeenten (bij de overgang voorschool -school (jonge 'risico'-kinderen), bij tussentijdse instroom, bij (dreigende) thuiszitters, bij leerlingen met specifieke onderwijszorgbehoeften).
- ontschotting (vanuit SBO / SO)

Om de kwaliteit van het SWV op deze thema's te kunnen ontwikkelen en versterken, zullen ze onderdeel vormen van de volgende Jaarplanning-Werkagenda. Opname in de volgende Monitor van deze thema's maakt het mogelijk de ontwikkelingen te kunnen volgen.

Werkwijze

Conform de afspraken die in het SWV gemaakt zijn, zullen de uitkomsten van beide Monitoren - inclusief de conclusies en aanbevelingen - via het Dagelijks Bestuur (DB) worden voorgelegd aan de leden van de Integrale Werkgroep (IW).

Deze werkgroep - onder voorzitterschap van de coördinator van het SWV - krijgt de opdracht om de conclusies en aanbevelingen te vertalen naar de Jaarplanning-werkagenda 2018-2019, waarbij er recht gedaan wordt zowel de kwalitatieve als kwantitatieve opbrengsten uit de Monitor. In de Jaarplanning-werkagenda worden concrete en operationele afspraken opgenomen over:

- kernaspecten
- opbrengsten
- planning
- verantwoordelijk voor de uitvoering
- concrete doelen, opbrengsten en indicatoren
- evaluatie van de resultaten en opbrengsten

De jaarplanning-werkagenda vormt de basis voor de inrichting en uitvoering van de opbrengsten van de Monitor, zoals weergegeven in de RAPPORTAGE MONITOR SWV PO 20.01.

Tevens vormen de uitkomsten, conclusies en aanbevelingen opgenomen in de RAPPORTAGE MONITOR SWV PO 20.01 de inhoud en input voor het nieuwe Ondersteuningsplan (OP) 2018-2002 van het SWV PO 20.01.

DEELNAME MONITOR Regulier Basisonderwijs 2016 - 2017

De digitale vragenlijst en het overzicht leerlingenstromen zijn ingevuld door bijna alle besturen van regulier basisonderwijs in het Samenwerkingsverband. De gegevens van het schoolbestuur Gemeente Hoogezand-Sappemeer (sinds 1 januari 2018 Stichting Ultiem) ontbreken, dit bestuur heeft te maken gehad met veel personeelwisselingen en een overgang naar een nieuwe situatie. Zodra de rust is weergekeerd zal er ook aandacht aan deze monitor worden geschonken. Daarnaast heeft de Stichting Baasis (4 scholen) meegedaan aan de monitor middels een format van een ander Samenwerkingsverband. De gegevens worden waar mogelijk meegenomen in het totaal van deze monitor, als ook het deel van de antwoorden dat niet digitaal is verkregen via het bestuur COG Drenthe (sinds 1 januari 2018 Stichting CKC Drenthe). Voor dit bestuur en Stichting 't Sterrenpad - beiden 1 school - is het niet gelukt de digitale vragenlijst in te vullen vanwege een personeelwisseling van diegene die de vragen kan beantwoorden.

Dit betekent dat het overzicht leerlingenstromen is ingevuld door 27 besturen, de digitale vragenlijst door 25 besturen.

Totaal aantal leerlingen SWV PO 20.01 op 1 oktober 2016 (Kijkglazen)				
TOTAAL	SBO	SO	SBO SO	BAO
Aantal leerlingen op 1 oktober 2016	1.387	608	1.995	45.821
Aantal leerlingen in deze rapportage (niet meegenomen bij SBO zijn de 92 leerlingen van de Zwaaiikom, bij BAO 2.271 leerlingen van de gemeente Hoogezand-Sappemeer en Stichting Baasis.	1.295	608	1.903	43.550

HOOFDSTUK 1 SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

1.1 Basisondersteuning

Conclusies:

- De meeste besturen geven aan dat het niveau van basisondersteuning op alle scholen van voldoende niveau is. Bij de andere besturen is het niveau voldoende op 70% tot 99% van de scholen.
- Er is een relatief grote mate van verscheidenheid in de wijze waarop het niveau van de basisondersteuning wordt vastgesteld.
- Een aantal kernkwaliteiten verdient nog nadere verbetering dan wel bijstelling.
- Als concrete verbeterpunten voor het versterken van de basisondersteuning worden naast deze kernkwaliteiten vooral genoemd: het aanbod aan meer- en hoogbegaafden en het verder ontwikkelen en uitvoeren van kwaliteitsbeleid.
- Ongeveer de helft van alle scholen beschikt over expertise die de basisondersteuning overstijgt.
- Er is een relatief grote verscheidenheid in de thema's waarop scholen zeggen zich te onderscheiden als het gaat om extra expertise.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV onderzoekt of het mogelijk is dat alle besturen vanaf 2017-2018 het IJkinstrument gaan gebruiken, zodat het verkrijgen van een uniform beeld op het niveau van het SWV mogelijk wordt.
- Het SWV doet navraag over de verschillende (kern)kwaliteiten die genoemd zijn, zowel in de zin van “ nog niet gehaald “ als ook in de zin van “ extra expertise boven de basisondersteuning “.
- Het SWV ontwikkelt een voorstel waardoor er in een breder kader (subregionaal) gewerkt kan worden met collegiale consultatie, audits etc.

1.2 Verscheidenheid

Conclusies:

- Meer dan de helft van alle besturen heeft de verscheidenheid in en tussen scholen in beeld gebracht.
- Relatief veel besturen hebben daarbij gebruik gemaakt van de Verscheidenheidindex die is ontwikkeld door de Integrale Werkgroep (IW) van het SWV.
- Los daarvan blijkt dat veel meer besturen het van belang vinden de verschillen helder in beeld te brengen, gezien de andere manieren die hiervoor gebruikt zijn.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV doet nader onderzoek naar de uitkomsten van de verscheidenheid tussen scholen in relatie tot het eerder genoemde aanbod of interne expertise die de basisondersteuning overstijgt.
- Het SWV vraagt besturen die dit in beeld hebben gebracht naar de vervolgstappen die worden genomen o.b.v. de uitkomsten.
- Het SWV brengt de Verscheidenheidindex onder de aandacht bij de besturen die de verschillen (nog) niet in beeld hebben gebracht, om zodoende op het niveau van het SWV een uniform beeld van de verscheidenheid te kunnen krijgen.

1.3 Aanpassingen SOP en ambities

Conclusies:

- Bijna 50% van de scholen ziet aanleiding in de uitkomsten van het onderzoek naar de basisondersteuning en/of de verscheidenheid om het SOP te actualiseren.
- De mate waarin en de wijze waarop dat gebeurt is verschillend.
- Dat geldt ook voor de formulering van de ambities in de SOP-en.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV vraagt de IW nader onderzoek te doen naar de aard van de aanpassingen die toegepast zijn in de SOP-en.
- Het SWV vraagt de IW voorstellen te ontwikkelen waardoor de aanpassingen en wijze waarop deze zijn geformuleerd met andere scholen en besturen gedeeld kunnen worden.

HOOFDSTUK 2 INSTROOM

2.1 Instroom leerlingen in groep 1 / Onderinstroom

Conclusies:

- Meer dan 80% van de leerlingen die instromen in groep 1 zijn naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf geweest. Opvallend is dat 3 besturen een hoog aantal leerlingen aangeven bij instroom vanuit 'overig' (≥ 35).
- Iets meer dan de helft van de besturen geeft aan dat er sprake is van regelmatig contact met een zorgpartner bij de onderinstroom van leerlingen.
- Meer dan tweederde van het aantal besturen geeft aan dat er duidelijke afspraken met de gemeente/zorginstanties zijn als het gaat om leerlingen in de overgang voorschool - school.
- Naast een aantal positieve ontwikkelingen, zijn er nog voldoende verbeterpunten gemeld als het gaat om de afstemming en samenwerking met de gemeente/zorg in de overgang voorschool - school.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV doet navraag naar het hoge aantal leerlingen bij de categorie "overig" dat door 3 schoolbesturen genoemd is.
- Het SWV be vraagt de besturen en scholen die positieve ervaringen hebben met de afstemming en samenwerking met betreffende gemeenten en zorgpartners naar de succesfactoren en beschrijft deze, zodat er vanuit het perspectief van "leren van en met elkaar" kennis van genomen kan worden.
- Het SWV initieert dat de werkgroep die zich bezig houdt met de Samenwerkingscode Onderwijs Jeugdhulp de ervaringen en bevindingen die bij 'wat goed gaat' en 'wat beter kan' genoemd worden, toetst aan de Samenwerkingscode.
- Het SWV zorgt er voor dat deze opbrengsten en ervaringen meegenomen worden in de verschillende pilots en projecten van het SWV o.a. Taskforce, samenwerking RENN4 en SOOOG, Maatwerktrajecten 't Koepeltje van 's Heerenloo in Bedum etc.

2.2 Instroom leerlingen na groep 1 / Zij-instroom

Conclusies:

- Bijna 90% van de leerlingen die tussentijds instromen afkomstig is van een andere reguliere basisschool. De tussentijdse instroom zelf is tussen de 3,5 en 4% van het totaal aantal leerlingen. Ook hier geven 3 besturen relatief hoge aantallen aan bij de categorie 'overig' (≥ 33).
- Iets meer dan de helft van de besturen geeft aan dat er sprake is van regelmatig contact met een zorgpartner bij de tussentijdse instroom van leerlingen.
- Er is een duidelijk onderscheid bij de reguliere instroom tussen bijvoorbeeld leerlingen die door een verhuizing instromen en anderszins leerlingen die instromen met al een arrangement.
- In het kader van de nieuwe en aangescherpte regelgeving m.b.t. de privacy, lijkt het dat de overdracht van relevante informatie moeilijker gaat worden.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV doet navraag naar de categorie "overig" die door 3 schoolbesturen voor een relatief groot aantal leerlingen die tussentijds instromen genoemd is.
- De werkgroep die zich bezig houdt met de Samenwerkingscode Onderwijs Jeugdhulp wordt gevraagd een nadere analyse te maken van hetgeen als "wat kan nog beter" wordt aangegeven.
- De uitkomsten van de analyse worden gedeeld met de deelnemers aan de verschillende pilots en projecten in het SWV o.a. Taskforce, samenwerking RENN4 en SOOOG, Maatwerktrajecten 't Koepeltje van 's Heerenloo in Bedum etc.

2.3 Geen tijdig en passend aanbod

Conclusies:

- Twee besturen konden een aantal leerlingen niet tijdig plaatsen. Dertien besturen hadden voor een aantal leerlingen die aangemeld werden geen passend aanbod.
- Ernstige gedragsproblemen en hoogbegaafdheid met gedragsproblemen vormen bij uitstek de groep leerlingen, waarvoor het bieden van een passend aanbod moeilijk is.
- Voor sommige leerlingen blijkt dat er op het moment van verwijzen geen of (nog) geen plek in het S(B)O beschikbaar was.
- Er wordt veel (leerling)overleg gevoerd (ondersteund door observaties en onderzoek), voordat er sprake is van een passend (vervolg)aanbod.
- Over het algemeen worden ouders actief betrokken bij het leerlingoverleg.
- Opvallend is dat bij een passend aanbod in het regulier onderwijs het van de vijf keer drie keer gaat om 'voltijd voor hoogbegaafden'.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV vraagt de IW nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden om besturen/scholen die geen passend aanbod kunnen doen te ondersteunen wanneer het niet gaat om verwijzingen naar SO en SBO.
- De besturen die S(B)O voorzieningen en expertise hebben worden nog meer uitgenodigd om die expertise in te zetten t.b.v. het verbeteren van de extra ondersteuning in het regulier onderwijs.
- Het SWV doet nader onderzoek naar de passende ondersteuningsmogelijkheden voor hoogbegaafde leerlingen met gedragsproblemen.
- Het SWV voert een nadere inventarisatie uit naar de verschillende en succesvolle professionaliseringsactiviteiten onder de besturen en zorgt voor actieve verspreiding hiervan.

2.4 Observatieplaatsen

Conclusie:

- 60% van de besturen geeft aan dat er observatieplaatsen binnen het bestuur of de subregio zijn en tien besturen maken daar ook gebruik van. Dit aantal maakt duidelijk dat er een toenemende behoefte is aan dit type voorzieningen.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV stimuleert, faciliteert en initieert door de hele regio pilots en projecten waarin gerichte observatie van - met name - jonge leerlingen onderdeel uitmaakt van het proces van passende ondersteuning.
- Het SWV zet in op preventie en vroegsignalering zodat leerlingen wellicht via een kortdurende en gerichte ondersteunings[erioden in het S(B)O , duurzaam terug geplaatst kunnen worden in het regulier onderwijs.
- In deze observatievoorzieningen wordt per definitie samengewerkt met zorgpartners o.b.v. convenanten en intentieverklaringen.

HOOFDSTUK 3 EXTRA ONDERSTEUNING

3.1 OntwikkelingsPerspectiefPlannen

Conclusies:

- Er is (nog) te veel onduidelijkheid over de definitie van het OPP in relatie tot passend onderwijs en het uitvoeren van (extra) arrangementen met middelen uit de bekostiging passend onderwijs.
- Daar waar met OPP's gewerkt wordt, vindt er in overgrote meerderheid evaluatie van de OPP's plaats.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- De IW doet - namens het SWV - voorstellen aan de scholen en besturen over de definitie van OPP's in relatie tot passend onderwijs en het OP van het SWV.
- Er moet duidelijk onderscheid gemaakt gaan worden tussen arrangementen enerzijds en OPP's anderzijds.

3.2 Arrangementen

Conclusies:

- Verreweg de meeste besturen in het SWV werken met arrangementen op hun scholen.
- Deze arrangementen vormen een aanvulling op de basisondersteuning en kunnen ondersteunend zijn aan zowel de individuele leerling als ook aan een groep leerlingen.
- Als voorbeeld wordt het vaakst de inzet van een onderwijs/klassenassistent genoemd.
- Daarnaast wordt veelvuldig ingezet op groepsarrangementen en/of groepstrainingen.
- Er is soms ook sprake van duurzame arrangementen, maar dan gaat het in alle gevallen om individuele leerlingen met een specifieke en/of complexe ondersteuningsbehoefte.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het zou een meerwaarde zijn wanneer de verschillende soorten arrangementen zowel naar vorm als naar inhoud worden beschreven in een " arrangementenboek ", zodat deze kan worden verspreid onder de scholen.
- Het SWV kent een centraal arrangementen budget voor zowel individuele leerlingen als groepen leerlingen. Een stevige en concrete verbinding hiervan met de arrangementen op school en bestuursniveau, zorgt er voor dat leerlingen en groepen leerlingen (en dus ook leerkrachten) nog effectiever en efficiënter kunnen worden ondersteund.

3.3 Professionaliseren en leren van en met elkaar

Conclusies:

- Ondanks het feit dat professionalisering in principe een zaak van de schoolbesturen is, blijkt uit de reacties dat dit onderdeel wel degelijk een meerwaarde heeft op het niveau van het SWV.
- Vooral de samenwerking met het S(B)O springt er in positieve zin uit.
- Andere veel genoemde thema's zijn: collegiale consultatie, uitruil van expertise en observaties.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV vraagt de bovenschoolse en bovenbestuurlijke teams / -functionarissen een nadere uitwerking van een aantal professionaliseringsactiviteiten op papier te zetten.
- Het SWV vraagt de IW een nadere analyse te maken van de toegevoegde waarde die de samenwerking met het S(B)O heeft.
- Het SWV initieert vormen van " leren van en met elkaar " als het gaat om ter zake doende professionaliseringsactiviteiten.

3.4 Arrangementen met zorginstellingen

Conclusies:

- De overgrote meerderheid van de respondenten geeft aan te werken met onderwijszorgarrangementen.
- Hieruit blijkt dat het in toenemende mate gaat om leerlingen die naast een specifieke onderwijs- ook een ondersteunings-/zorg behoefte hebben.
- De waardering voor de afstemming en samenwerking met de zorg is nog wisselend van aard.
- Onbekendheid en onduidelijkheid over taken, rollen, verantwoordelijkheden en geldstromen vormen daarbij vaak een struikelblok.
- De toegevoegde waarde van de samenwerking is in veel gevallen nog te afhankelijk van individuen, partners en omgevingsfactoren.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV participeert - via de IW - in verschillende werkgroepen die zich bezighouden met het verbeteren van de afstemming en samenwerking onderwijs en zorg.
- Het SWV initieert en faciliteert projecten en pilots en ontwikkelingen die voorzien in de versterking van de samenwerking, bijvoorbeeld:
 - Maatwerktrajecten
 - Pilots Jonge (Risico)kinderen
 - Ontschotting SBO-SO in afstemming met de zorgpartners en het regulier onderwijs
 - Onderwijszorgroutes via o.a. Taskforce, 's Heerenloo in Bedum
 - Observatievoorzieningen
 - Samenwerking RENN4 en SOOOG etc.
- Het SWV heeft samen met een aantal zorgpartners een Samenwerkingscode Onderwijs Jeugdhulp ontwikkeld, waarin spelregels en verhoudingen beschreven staan.

3.5 Solidariteitsfonds

Conclusies:

- Er wordt op brede schaal gebruik gemaakt van het centraal solidariteitsfonds.
- Het fonds wordt vooral gebruikt voor ondersteuning van individuele leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte.
- Inzet van middelen uit dit fonds zorgen er - in grote mate - voor dat leerlingen behouden kunnen worden voor de school waar de leerling al naar toe gaat.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV heeft gekozen voor een ombouw van het solidariteitsfonds naar een centraal arrangementen budget vanaf 1 januari 2018.
- Hiermee wil het SWV bereiken dat er nog meer focus komt op groepsarrangementen binnen zowel het S(B)O als ook het regulier onderwijs.
- Voor het S(B)O geldt dat er dan ook sprake moet zijn van de versterking en verbetering van de samenwerking met verschillende zorginstanties.
- Er blijft een budget beschikbaar voor individuele leerlingen, maar dat is nog meer toegespitst op leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte en met als doel deze leerlingen zo lang mogelijk passend onderwijs te bieden binnen - zo veel mogelijk - een reguliere setting.

3.6 Arrangementen cluster 2

Conclusies:

- Bij 80% van de besturen is er sprake van een cluster 2 arrangement.
- Een vraag naar een cluster 1 arrangement moet worden toegevoegd aan de monitor vragenlijst.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Ondanks het feit dat hier niet expliciet naar gevraagd is in de Monitor, weten we uit ervaring dat scholen nogal worstelen met de mogelijkheden voor ondersteuning vanuit Kentalis.
- Vaak is nog onduidelijk wat Kentalis kan en wil bieden voor leerlingen die behoren tot hun doelgroep.
- Het SWV heeft het contact met medewerkers van de Ambulante Dienst van Kentalis versterkt en deze collega's tevens uitgenodigd om mee te werken aan de uitvoeringsparagraaf
“ samenwerken met cluster 2 “ in het nieuwe OP.

HOOFDSTUK 4 UITSTROOM

4.1 Tussentijdse uitstroom

Conclusies:

- Een ruime meerderheid van de scholen werkt met aanvullende arrangementen voordat een leerling in aanmerking komt voor een verwijzing.
- Gezien de aantallen (217) zou je kunnen stellen dat er ook regelmatig sprake is van bao-bao verwijzingen.
- Ook binnen dit thema wordt aangegeven dat “meer handen in de klas “ een oplossing zou kunnen zijn, voor nog betere en effectievere ondersteuning.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV doet nader onderzoek naar het getal van 217 - mogelijke - bao/bao verwijzingen/plaatsingen.
- Afhankelijk van de uitkomsten daarvan, kan worden gekeken of er succesfactoren zijn die overdraagbaar gemaakt kunnen worden.
- Het SWV doet nader onderzoek naar de wijze waarop - een aantal van - de mogelijkheden om leerlingen “ binnen “ te houden kan worden versterkt en/of verbeterd.

4.2 10-14 aanpak

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Ondanks het feit dat de doorstroom PO-VO bovenal een aangelegenheid is voor de schoolbesturen, is de 10-14 aanpak ook van belang voor het beleid in het SWV.
- Het gaat hier om een relatief kleine groep leerlingen waarvan we al in groep 7 van het primair onderwijs weten dat zij een specifiek arrangement nodig hebben in het VO.
- Dit zijn dus leerlingen die te allen tijde aangewezen zijn op passend onderwijs en waarvoor afstemming en samenwerking met de SWV-en VO van groot belang zijn.
- Een directe verbinding van deze kleine groep met de inzet van de Taskforce kan er voor zorgen dat deze leerlingen niet alleen in beeld zijn, maar ook succesvol begeleid kunnen worden in hun overgang naar het VO

HOOFDSTUK 5 (DREIGENDE) THUISZITTERS

5.1 Leerlingen die niet volledig naar school gaan: dreigende thuiszitters

Conclusies:

- 65% van alle deelnemende schoolbesturen heeft te maken (gehad) met deze doelgroep.
- De redenen voor het (dreigend) thuiszitten zijn divers, maar opvallend zijn de externaliserende gedragsproblemen, lichamelijke beperkingen en de complexe thuissituatie.
- In vrijwel alle gevallen is er sprake van de inzet vanuit zorginstanties en CJG/gemeenten via de LPA.
- Ouders worden in algemene zin voldoende betrokken, maar een aantal scholen geeft hierbij aan dat dit hard werken is en veel energie kost.
- Een goede afstemming tussen school, zorg en thuis is van cruciaal belang.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Inrichten en uitwerken van structureel en duurzaam overleg met de LPA's in de verschillende gemeenten.
- Dit overleg moet dan gericht zijn op:
 - inzicht krijgen in de dreigende thuiszitters
 - voorkomen van dreigende thuiszitters
 - wat en wie is er nodig om deze doelgroep beter in zicht te krijgen en vervolgens al aan de voorkant te ondersteunen?
- Verbindingen maken met reeds bestaande ontwikkelingen, initiatieven en projecten gericht op deze doelgroep.
- Nog veel meer en duurzamer inzetten op de samenwerking met zowel de gemeenten/CJG als ook de verschillende zorgpartners.

5.2 Leerlingen die al 4 weken ongeoorloofd niet naar school gaan: thuiszitters

Conclusies:

- Relatief gezien is het aantal echte thuiszitters laag (20 op de 43.500 leerlingen), maar elke thuiszitter is er 1 te veel!
- Opvallend is dat verschil van inzicht / vertrouwensbreuk ouders en school (5 x), ouders niet eens met de voorgestelde vervolgstappen (bijv. andere passende onderwijssetting) relatief vaak wordt weergegeven als oorzaak.
- De term “onvindbare kinderen” moet nader geduid worden.
- Het SWV moet - gezien de wettelijke opdracht om voor alle leerlingen een passende plek te bieden - werk maken van hetgeen gemist wordt in het centrale aanbod.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV vergelijkt de hier opgegeven aantallen thuiszitters met de aantallen die vermeld worden in de 3-maandelijkse registratie.
- Het SWV zet gericht in op het - samen met de besturen en zorgpartners inrichten van tussenvoorzieningen waar deze doelgroep leerlingen terecht kunnen voor een gerichte opbouw richting het onderwijs.
- Het SWV maakt een routekaart waarop alle reeds bestaande mogelijkheden, voorzieningen, pilots en projecten staan die gericht zijn op de opvang en begeleiding van thuiszitters.

5.3 Procedures en ontheffingen

Conclusies:

- Bij 11 besturen loopt procedure waar de onderwijsconsulent bij betrokken is, bij 5 besturen is een officiële klacht of bezwaar ingediend, 4 besturen hebben weet van een leerling aan wie een ontheffing is verleend.
- Er is onvoldoende duidelijkheid over de leerlingen met een ontheffing.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV is op de hoogte van de cases waarbij de onderwijsconsulent is betrokken en heeft daarover regelmatig constructief en doelgericht overleg met de consulent.
- Het SWV is niet op de hoogte van alle bezwaarprocedures die er lopen als het gaat om passend onderwijs.
- Het SWV doet navraag bij de schoolbesturen die te maken hebben met een bezwaarprocedure.
- Het SWV voert samen met de LPA's nader overleg over de toekenning en registratie van eventuele ontheffingen van leerlingen en de redenen voor die ontheffingen.

HOOFDSTUK 6 INNOVATIES EN AMBITIES

Conclusies:

- Besturen en scholen geven hier nadrukkelijk aan dat zij ambities hebben om hun eigen passend onderwijs aanbod te versterken en verbeteren.
- En ook hier staat het beter kunnen omgaan met (complexe) hoogbegaafde leerlingen en kinderen met gedragsproblemen bovenaan de lijst van ambities.
- Opvallend is dat ook de zgn. EED leerlingen worden genoemd, terwijl de enkelvoudige dyslexie tot de basisondersteuning behoort.
- Andere thema's zijn observatievoorzieningen en het ontwikkelen van meer deskundigheid m.b.t. leerlingen in complexe (thuis)situaties.
- Naast expertise is het nodig meer tijd (dus geld) vrij te maken om de expertise te kunnen koppelen aan de expertise uit de regio, is er ondersteuning en geld nodig om één en ander te realiseren en is extra tijd van de onderwijsassistent nodig om in kleine groepjes te werken.
- Het is van groot belang om ook binnen dit thema de afstemming en samenwerking met de gemeenten en zorgpartners te versterken en verbeteren.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Veel meer gerichte en duurzame aandacht voor het omgaan met (complexe) hoogbegaafde leerlingen, zowel op bestuursniveau als vanuit het SWV.
- Het inrichten van een werkgroep op initiatief van het SWV waarin kennis en kunde m.b.t. complexe hoogbegaafde leerlingen wordt ontwikkeld, gedeeld en verspreid.
- Overige relevante expertise in beeld brengen en vervolgens vormen bedenken en uitvoeren om deze expertise actief en duurzaam met elkaar te delen (IW).
- Nog meer aandacht voor de goede afstemming, verbindingen en samenwerking met zorgpartners en gemeenten/CJG/LPA.
- Het SWV zoekt naar nog meer mogelijkheden om het Centraal Arrangementen Budget te verbinden aan de onder dit hoofdstuk genoemde wensen en behoeften.

HOOFDSTUK 7 OVERIG

7.1 Besteding en bestemming van de middelen

Conclusies:

- Er is vooralsnog een grote verscheidenheid aan de besteding en bestemming van de middelen.
- Meer dan tweederde van de besturen werkt met de methodiek van een combinatie van de verdeling, deels bovenschools en deels op schoolniveau, dan wel de middelen worden bovenschools beheerd en op een of andere wijze toegekend aan ondersteuningsvragen.
- Slechts een heel klein percentage van de besturen werkt o.b.v. het doorsluizen van de middelen naar de scholen naar rato van het aantal leerlingen.
- Bij 80% van de besturen worden voorwaarden gesteld aan de besteding en bestemming van de middelen.
- Deze voorwaarden zijn nogal verschillend van elkaar, zonder dat er aangetoond kan worden welke voorwaarden leiden tot het meeste succes.
- Ook de verantwoording van de besteding en bestemming van de middelen varieert nogal met een uitschieter in de zin van de evaluatie van toegekende arrangementen/OPP's.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- Het SWV vraagt de financiële werkgroep een nadere analyse te maken van de methodiek van een combinatie van de verdeling, deels bovenschools en deels op schoolniveau, dan wel de middelen worden bovenschools beheerd en op een of andere wijze toegekend aan ondersteuningsvragen.
- Daarbij gaat het voornamelijk om het in kaart brengen van de succesfactoren en goede voorbeelden van arrangementen en ondersteuningsmogelijkheden.
- Het SWV ontwerpt een logboek waarin de verschillende voorwaarden en verantwoordingen worden beschreven t.b.v. het leren van en met elkaar.
- Het SWV vraagt de financiële werkgroep een eenduidig format te maken waarin zowel de methodieken van besteding en bestemming van de middelen als ook de voorwaarden, verantwoording en resultaten van beleid worden weergegeven.

7.2 Verwachtingen van ouders m.b.t. de zorgplicht en Passend Onderwijs

Conclusies:

- Bij 1/3 van de respondenten is er sprake van een relatief hoog verwachtingspatroon van ouders als het gaat om passend onderwijs.
- Ouders koppelen die verwachtingen vaak aan de wens van thuisnabij onderwijs in een reguliere setting.
- Scholen en besturen investeren relatief veel tijd en energie aan het “ meenemen “ van de ouders in wat de scholen wel, maar ook NIET kunnen bieden.

Aandachtspunten/aanbevelingen:

- In gesprek met ouders te gaan: o.a. duidelijk uitleggen wat de problemen zijn voor andere leerlingen, de context schetsen, samenwerking tussen school en thuis, ouders worden getraind in gespreksvoering met ouders, voorlichting geven.
- Ouders meenemen door vanaf het begin samen op te trekken, helderheid te geven over wat wel en niet geboden kan worden en over de te volgen procedure.
- Het SWV investeert door op de eigen website een aparte inlog voor ouders te hebben, waarin alle relevante informatie inzichtelijk wordt gemaakt.
- Het SWV heeft mogelijkheden om scholen te ondersteunen in de informatieoverdracht naar ouders, bijvoorbeeld door het meewerken aan ouderavonden.

7.3 Informeren medewerkers en festivals Passend Onderwijs

Conclusies:

- Directies en ib'ers (ib-(leer)netwerken) zijn de spil in het informeren over de ontwikkelingen binnen passend onderwijs.
- Daarnaast wordt de informatie gedeeld door een nieuwsbrief, onderwijsinhoudelijke vergaderingen, e-mail, studiedagen, via professionele leergemeenschappen en de website (speciale pagina's Passend Onderwijs voor ouders en leraren).
- Uit de hoeveelheid gegeven antwoorden op de vraag naar welke thema's goed zijn om aan bod te laten komen tijdens Festivals Passend Onderwijs blijkt dat besturen en scholen dit onderwerp serieus nemen en dus ook veel aandacht (willen) besteden aan dit thema.

Aandachtspunten en aanbevelingen:

- Het SWV vraagt de IW om een vernieuwde en inspirerende aanpak en inrichting van de regionale FESTIVALS PASSEND ONDERWIJS, waarbij er - tenminste - sprake is van overdracht van kennis via het leren van en met elkaar, maar vooral ook voor het "voor- en nadoen" o.b.v. nieuwe inzichten, ontwikkelingen en ervaringen.
- Het SWV legt deze uitwerkingen voor aan het onderwijsveld met de opdracht om de FESTIVALS zelf te organiseren, zodat het eigenaarschap vergroot wordt.
- Het SWV blijft de FESTIVALS faciliteren in middelen en mensen (expertise).

7.4 Verstevigen samenwerking

Conclusies:

- Ook bij de vraag 'Op welk gebied is samenwerking het meest nodig en wat zou het bestuur daarin kunnen betekenen?' is het hoge aantal - verschillende - reacties opvallend te noemen en het duidt op een grote mate van betrokkenheid bij de ontwikkeling van passend onderwijs in het SWV.
- Het is goed om de verschillende reacties en behoeften te verbinden aan die bij andere vragen genoemd zijn.
- Continuering van de Jaarplanning-werkagenda van het SWV.

Aandachtspunten en aanbevelingen:

- Het SWV maakt een concreet, effectief en efficiënt overzicht van alle wensen en behoeften en brengt die onder in de uitwerking van de Jaarplanning-werkagenda van het SWV.
- Aan de uitwerking van de wensen en behoeften worden resultaten en een tijdspad gekoppeld o.b.v. een evaluatieplanning en uitvoering.
- De uitkomsten van deze monitor die inzoomen op de ondersteuningsbehoeften worden eveneens verbonden aan de nadere uitwerking van:
 - de FESTIVALS PASSEND ONDERWIJS
 - het Centraal Arrangementenbudget
 - de inrichting van de - beleidsrijke - Meerjarenbegroting
 - de volgende uitgave van de Monitor Passend Onderwijs SWV PO 20.01

TER AFSLUITING

De opbrengsten uit de Monitor weergegeven in deze Rapportage - inclusief de conclusies en aanbevelingen - betreffen die van alle¹ besturen van regulier basisonderwijs in het SWV PO 20.01. Het is van groot belang om deze opbrengsten naast die van de Rapportage van het SBO en SO te leggen en dan tot de gewenste en noodzakelijke verbindingen te komen. De uitkomsten van beide onderdelen - deze Rapportage met conclusies en aanbevelingen en die van het SBO en SO - zullen ter vaststelling aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd worden en daarna ter goedkeuring aan het Algemeen Bestuur.

Deze procedures worden doorlopen in de periode maart/april 2018. Vervolgens zal de Rapportage ter informatie worden voorgelegd aan de OPR. Direct na vaststelling en goedkeuring is het aan het management van het SWV om samen met de leden van de Integrale Werkgroep de conclusies en aanbevelingen nader uit te werken in respectievelijk:

1. Het Ondersteuningsplan voor de periode 2018 - 2022.
2. De daaruit afgeleide Jaarplanning-werkagenda op jaarbasis.
3. Projecten en pilots die uitwerking geven aan de aanbevelingen die in de Rapportages zijn opgenomen.

De monitor is hiermee het instrument dat de voortgang in de uitvoering van de - wettelijke - taken en doelstellingen bewaakt.

In alle gevallen gaat het om de verdere inrichting en borging van een dekkend aanbod aan onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen, met als uitgangspunt thuisnabij onderwijs. Dat betekent dat er absoluut oog moet zijn voor zowel regionale als lokale ontwikkelingen, uitvoeringen en implementaties waarbij recht wordt gedaan aan mogelijke regionale en lokale verscheidenheid. Het nieuwe OP vormt daarbij het centrale kader met centrale doelen en ambities, uit te werken door de deelnemende schoolbesturen in de vier regio's.

¹ Zoals eerder vermeld hebben 4 besturen (deels) met reden niet mee kunnen doen.

UITWERKING MONITOR SWV PO 20.01 2016-2017 BAO

HOOFDSTUK 1 SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

1.1 Basisondersteuning

1.1.1 Wat is het percentage scholen waar volgens het bestuur de basisondersteuning van voldoende kwaliteit is?

Twee besturen geven aan dat het onderzoek hiernaar in ontwikkeling is. Eén bestuur vermeldt dat de screening door de scholen zelf gedaan is.

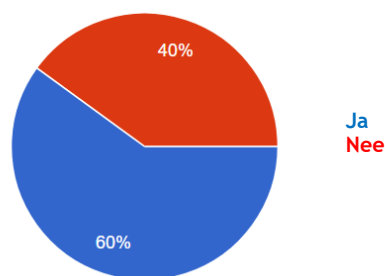
100%: bij 12 besturen (hieronder vallen ook de 1- en 2-pitters.)

90% - 99%: bij 4 besturen

80%: bij 6 besturen

70%: bij 1 bestuur.

1.1.2 Is er voor de vaststelling hiervan gebruik gemaakt van het IJkinstrument Basisondersteuning?

1.1.3 Zo ja, wat is het percentage scholen dat volgens dit IJkinstrument Basisondersteuning voldoet aan de 80% normering?

Vijftien besturen hebben gebruik gemaakt van het IJkinstrument. Bij één bestuur is het gebruik nog in ontwikkeling. Een ander bestuur vult hier n.v.t. in omdat het om een 1-pitter gaat. De andere besturen geven de volgende percentages aan:

100%: 8 x

90% - 94%: 2 x

80% - 85%: 3 x

1.1.4 Welke kernkwaliteiten van de basisondersteuning scoren volgens het IJkinstrument onder de 80% normering?

De antwoorden van tien besturen geven het volgende beeld:

1.	<i>De Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.</i>	1
2.	Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief (OPP) vastgesteld (Dat kan passend binnen de basisondersteuning of in een extra arrangement.)	-
3.	<i>De school heeft een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur.</i>	3
4.	De leerkrachten, ib-er en directeur werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.	1
5.	<i>De school heeft een effectief multidisciplinair overleg / team gericht op de leerlingen-ondersteuning.</i>	5
6.	Ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.	-
7.	<i>De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.</i>	3
8.	De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.	1
9.	<i>De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.</i>	2
10.	De school werkt met effectieve methoden en aanpakken.	1
11.	<i>De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de leerlingenondersteuning.</i>	2
12.	De school draagt leerlingen zorgvuldig over.	5
13.	<i>De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld</i>	4

1.1.5 Zo nee, op welke andere manier is dit vastgesteld?

Tien besturen hebben het niveau van de basisondersteuning op een andere manier vastgesteld. Eén bestuur geeft aan dat het vaststellen met het IJkinstrument nog in ontwikkeling is, een andere school is 1-pitter en excellente school. De andere acht besturen hebben het niveau vastgesteld door middel van:

- MARAP-gesprekken met directeuren, schoolbezoek algemene directie, inspectietoezichten en permanente monitoring vanuit het stafbureau
- een eigen kwaliteitszorgcyclus waaruit onder meer blijkt dat de verwijzingspercentages laag zijn en blijven. Passend onderwijs staat als vast agendapunt op de maandelijkse bestuursvergadering. Scholen rapporteren de stand van zaken en het bestuur respondeert daar op
- het afnemen van audits op de scholen
- (deze keer nog) ervaringsgegevens, inspectierapporten, inzet van het expertise centrum van het bestuur
- evaluaties en analyses citotoetsen + evaluatie van het kwaliteitsbeleid aan het einde van het schooljaar
- een eigen kwaliteitsmonitor, audits, schoolbezoeken m.b.t. kwaliteitszorg, bovenschoolse monitoring middels Parnassys en schoolmonitor
- het bepalen van een gemiddelde op basis van de indicatoren basisondersteuning
- audit MJPS, inspectie.

1.1.6 Wat zijn de concrete verbeterpunten voor het versterken van de basisondersteuning?

Twee besturen vullen hier niet van toepassing in, één bestuur kan deze benoemen na analyse van de eigen rapportage die nog plaats moet vinden.

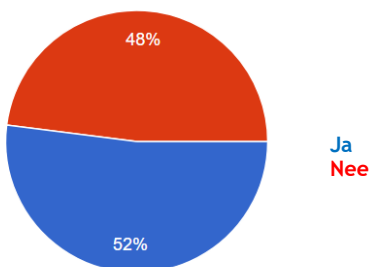
De meeste concrete verbeterpunten hebben te maken met de hierboven staande

- kernkwaliteiten die te kort schieten of die versterkt kunnen worden (13 x)
- daarna komt het aanbod aan hoog- of meerbegaafden (4 x)
- gevolgd door het verder ontwikkelen / uitvoeren van het kwaliteitsbeleid, zodat structureel gewerkt wordt aan verbeterpunten (3 x)

Andere verbeterpunten zijn specifiek voor een bestuur:

- aandacht voor dyslexie
- opstellen van het dyscalculieprotocol, herzien van het protocol medisch handelen
- aanpak gedragsproblematiek
- doorgaande lijn m.b.t. het jonge kind (groep 1 - 4), met nieuw observatie- en registratiesysteem bij kleuters (KIJK)
- verplichte deskundigheidsbevordering bij inzet van arrangementen
- verbeteren van de communicatie en het beschrijven van het multidisciplinaire team
- onderwijs ontwerpen vanuit behoefte en niet vanuit systeem of structuur.

1.1.7 Zijn er scholen binnen het bestuur die een standaard aanbod of interne expertise hebben die de basisondersteuning overstijgt?

1.1.8 Zo ja, waaruit bestaat dit aanbod of deze expertise?

Dertien besturen hebben scholen waarvan het aanbod of de interne expertise de basisondersteuning overstijgt.

De volgende specialisten worden genoemd:

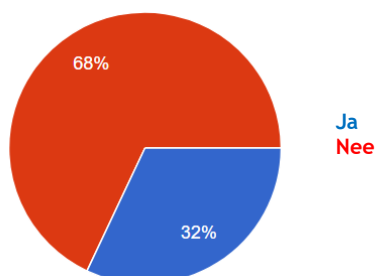
- diverse coördinatoren of LB-leerkrachten met specialisaties en afgeronde opleidingen (2 x) (hoogbegaafdheid, rekenen, techniek, cultuur, gedrag, taal, zorg, lezen), ambulante begeleiders, dyslexiespecialist, orthopedagogen als intern begeleiders, inzet van een speltherapeut; intern opgeleide master sen specialisten.

Deze specialisten brengen overstijgende expertise in en maken een overstijgend aanbod mogelijk. Hierbij wordt het volgende genoemd:

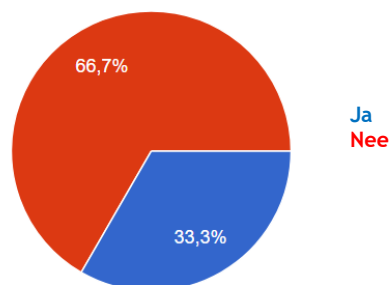
- een aanbod voor hoog- of meerbegaafden (8 x)
- expertise op het gebied van een effectieve aanpak van leerlingen met gedrags- en emotionele problemen (3 x)
- aanbod aan ZML-populatie (2 x)
- NT2 onderwijs, versterking taal voor leerlingen met een taalachterstand
- een bovenschools arrangement voor leerlingen met een uitstroomprofiel PRO (de criteria voor het arrangement doe-klas zijn: de leerling moet in het bezit zijn van een OPP; uit dit OPP moet blijken dat er sprake is van een uitstroomniveau PRO; de leerling zit in groep 6, 7 of 8)
- co-teaching inzake passend onderwijs, alsmede expertise inzake ondersteuning aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte
- internationaal onderwijs
- samenwerking buurtwerk
- VVE-programma
- inzet externe expertise
- taalaanbod Kentalis
- ouderbetrokkenheid.

1.2 Verscheidenheid

1.2.1 Is er om een beeld te krijgen van de verscheidenheid in en tussen scholen gebruik gemaakt van de Verscheidenheidsindex?

1.2.2 Zo nee, zijn de verschillen in en tussen scholen op een andere manier in kaart gebracht?

1.2.3 Zo ja, hoe dan?

Zes besturen hebben de verschillen in en tussen scholen op een andere manier in kaart gebracht, nl.:

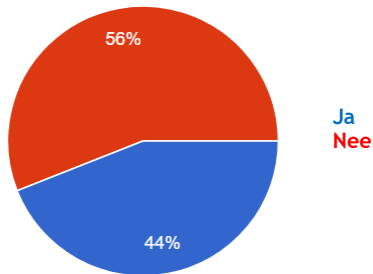
- met behulp van MARAP-rapportages
- via een structurele kwaliteitscyclus en via een structureel periodiek onderwijsoverleg tussen directies en bestuurders met de portefeuille onderwijs (de omvang van het scholenbestand en de aard van de besturing - een vrijwilligersbestuur - maakt het mogelijk om dit zonder
- bureaucratische/administratieve processen in beeld te hebben en te houden
- d.m.v. een audit afname op de scholen
- d.m.v. een eigen kwaliteitsmonitor, audits, schoolbezoeken m.b.t. kwaliteitszorg, bovenschoolse monitoring middels Parnassys en schoolmonitor
- via een Overzicht Leerlingen met ondersteuningsbehoeften (sinds 2014), daarin wordt de schoolpopulatie in beeld gebracht
- via een eigen inventarisatie.

1.2.4 Zo nee, is het bestuur van plan de verschillen in beeld te brengen en kan het SWV daar eventueel een rol in spelen met de Verscheidenheidsindex?

Van de twaalf besturen die de verscheidenheid nog niet in beeld hebben gebracht, geven twee geen antwoord op deze vraag. Vier besturen (vnl. 1- en 2-pitters) vullen niet van toepassing in. Eén bestuur gaat vanuit de SOPs een poster maken met wat de scholen kunnen bieden en wat hun ambities zijn, waarbij gekeken wordt naar wat nodig is voor de populatie en wat door samenwerking verkregen kan worden. De andere vijf besturen gaan de verscheidenheidsindex (waarschijnlijk) dit jaar gebruiken of ermee experimenteren.

1.3 Aanpassingen SOP en ambities

1.3.1 Leveren de opbrengsten van het onderzoek naar de basisondersteuning en of het in beeld brengen van de verscheidenheid BINNEN scholen inzicht op voor aanpassingen van de Schoolondersteuningsprofielen met betrekking tot de basisondersteuning en extra ondersteuning?

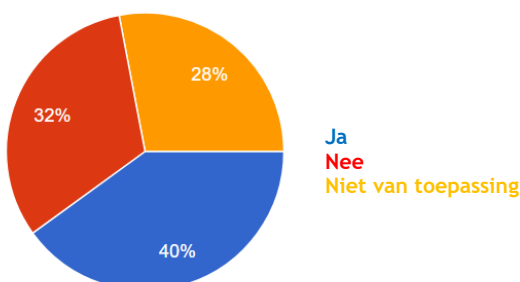
1.3.2 Zo ja, waar bestaan deze aanpassingen uit?

Voor elf besturen heeft het onderzoek naar de basisondersteuning en het in beeld brengen van de verscheidenheid geleid tot aanpassingen in de Schoolondersteuningsprofielen. Bij twee besturen kan dit nog niet aangegeven worden omdat de analyse van het onderzoek nog loopt.

De aanpassingen hebben te maken met:

- het specifieker aangeven waar de expertise van scholen ligt en wat de ambities en grenzen zijn (4 x), afgezet tegen de populatie en de wijkcontext (1 x)
- scherper aangeven wat passend onderwijs betekent en wat er van reguliere basisscholen verwacht mag worden. En de verwachtingen van ouders 'managen' wat arrangementen betreft en de mogelijkheden om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op te vangen. Het schoolondersteuningsprofiel wordt meer een instrument om met ouders het gesprek aan te gaan over wat de school kan bieden. Expertise is niet zaligmakend, de omstandigheden/voorwaarden in een bepaalde groep zijn minstens zo belangrijk. Afstemming zoeken en maatwerk leveren
- een nieuw aanbod vanuit het expertise team, beleidsaanpassing in het toedelen van middelen
- expertise op een aantal scholen versterken
- aanwezige expertise en Plusklassen
- expertise NT2, gedragsproblematiek.

1.3.3 Leiden de opbrengsten van de verschillen TUSSEN scholen tot wijzigingen in het beleid van het bestuur?

1.3.4 Zo ja, is hiervan een concreet voorbeeld te geven?

Eén bestuur geeft hier aan dat de kijkwijzer wordt gebruikt om de kwaliteit van de basisondersteuning te checken. De resultaten hiervan komen niet overeen met het ingevulde IJkinstrument. Twee besturen vermelden dat op dit moment nog geen wijzigingen plaatsvinden, maar dat het instrument ingezet wordt om te kunnen sturen op de kengetallen. Zo hebben binnen een bestuur hebben alle scholen een nieuw SOP geschreven, dat aan elkaar gepresenteerd zal

worden. De gesprekken hierover zullen leiden tot duidelijker profilering van de scholen en kunnen leiden tot beleidswijzigingen.

Concrete voorbeelden van wijzigingen zijn:

- een nieuw aanbod vanuit het expertise team, beleidsaanpassing in het toedelen van middelen, expertise op een aantal scholen versterken
- het herijken van SOP's
- het uniform maken van het OPP
- specifieke aandacht voor het vergroten van het beleidvoerend vermogen van scholen en het ontwikkelen van diagnosticerend onderwijzen
- het bieden van meer ondersteuning (instructieve bestuursstijl)
- scholing en ondersteuning, aanbod bovenschools van laptops met Sprint
- besluit om vanuit de middelen voor lichte en zware ondersteuning op elke school onderwijsassistenten te plaatsen.

1.3.5 Wat zijn de ambities m.b.t. de resultaten / opbrengsten van passend onderwijs in de scholen?

Drie besturen kunnen deze ambities nog niet benoemen. Eén bestuur verwijst naar het SOP voor de ambities.

De ambities zijn onder te verdelen in:

- het zo goed mogelijk onderwijs bieden aan alle leerlingen n.a.v. hun behoeftes / een passend aanbod kunnen doen voor elke leerling / thuisnabij onderwijs (6 x) (de vraag blijft of dit ook kan (1 x))
- de huidige opbrengsten handhaven / versterken en uitbreiden (6 x)
- onderzoek naar het onderwijsconcept / het systeem / de organisatie (3 x) omdat het leerstofjaarklassensysteem te knellend is om genoeg maatwerk te kunnen leveren / door scholingstraject groepsdoorbrekend werken "Boeiend Onderwijs" van Jan Jutten / scholen stimuleren niet alleen te kijken naar de leerlingen maar tevens het systeem
- het voorkomen dat leerlingen naar het SBO verwezen moeten worden (2 x), door bijv. het verbeteren van de basiskwaliteit, aandacht voor gedragsproblematiek en het versterken van de leerkracht, waardoor er preventiever gehandeld kan worden
- professionalisering (2 x): verplichte scholing / al onze leerkrachten, met name ook onze intern begeleiders, stimuleren zich verder te ontwikkelen/professionaliseren
- de kwaliteit van de basisondersteuning verbeteren (3 x): in schooljaar 2017- 2018 naar 90% (2 x) / door verdiepen vaardigheden leerkrachten, ib'ers en vergroten onderzoekend vermogen van de scholen
- succeservaringen in onze bovenschoolse professionele leergemeenschappen en ons netwerk intern begeleiders met elkaar te delen en van elkaar te leren met het doel om het (passend) onderwijs te verbeteren
- een goede beoordeling (na audit en inspectiebezoek).

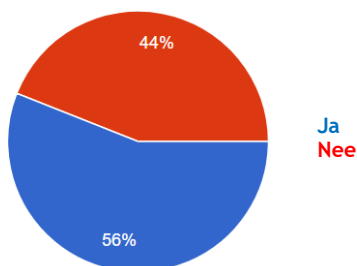
HOOFDSTUK 2 INSTROOM

2.1 Instroom leerlingen in groep 1 / Onderinstroom

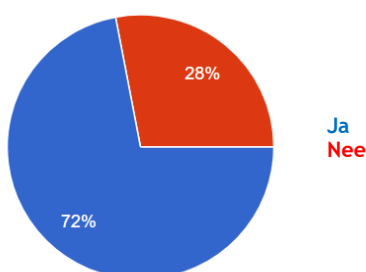
Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Instroom	
Instroom leerlingen in groep 1 vanuit:	5.148
Peuterspeelzaal/Kinderdagverblijf	4.206
MKD/KDC	28
Rechtstreeks vanuit thuissituatie	679
Overig	235

Uit bovenstaand overzicht, gebaseerd op de gegevens die scholen aan hun bestuur hebben doorgegeven, blijkt dat meer dan 80% van de kinderen die instromen in groep 1 naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf zijn geweest. Opvallend is dat het hoge aantal leerlingen bij 'overig' m.n. afkomstig is van 3 schoolbesturen (≥ 35).

2.1.1 Is er bij de aanmelding van 4 jarigen vanuit het voorschoolse traject regelmatig contact met een zorginstantie?

2.1.2 Zijn er binnen de gemeente afspraken over samenwerking tussen zorg en onderwijs in de overgang voorschool - school vastgelegd?

2.1.3 Wat gaat er goed in de samenwerking met de zorg/gemeente in de overgang van het voorschoolse traject naar de basisschool?

Voor een aantal besturen is vraag 2.2 te smal, omdat er bij deze besturen sprake is van meerdere gemeenten. Op de vraag wat goed gaat, wordt het volgende geantwoord:

- een goede / warme overdracht (overdrachtsprotocol / -dossier) (11 x)
- er is structureel / regelmatig / frequent overleg (5 x)
- goede contacten / mensen weten elkaar te vinden (5 x)
- gemeenschappelijke zorgroutes (2 x) (1 x: die een vervolg / verdieping krijgen als het gaat om ondersteuningsbehoeften en extra ondersteuning)
- de inzet van de jeugdverpleegkundige als brugfunctionaris (2 x)
- als kindcentrum in ontwikkeling worden de lijntjes steeds korter net de opvang / peuterspeelzaal
- de wijkverpleegkundige (tevens functie van consultatiebureau) schuift aan in combinatie met de schoolarts
- als er overleg is komen de onderwijsbehoeften van het betreffende kind in beeld.

Ook wordt aangegeven dat de samenwerking wisselend is, bijv.

- bij 3 gemeenten loopt het goed, bij de andere 2 moet geïnvesteerd worden
- de ervaring is dat het nog sterk samenhangt met personen. Waar onderwijs en kinderopvang in één gebouw zitten is de overdracht goed
- koude én warme overdracht vanuit peuterspeelzalen
- daar waar de gemeente duidelijke afspraken heeft gemaakt met de voorscholen over de overdracht gaat het goed

- daar waar de toeleiding van opvang naar onderwijs in korte lijnen geregeld is met veelvuldig persoonlijk contact verloopt de overgang succesvol

Of wordt ingevuld dat de samenwerking nog niet voldoende is:

- het staat nog in de kinderschoenen.

2.1.4 Wat kan nog beter?

Twee keer besturen hebben geen verbeterpunten. De andere vermelden de volgende punten:

- structureler overleg / meer afstemmen van de zorgstructuur tussen voorschool en school en m.n. gericht op zicht op ontwikkeling (5 x)
- eerder signaleren en een signaal afgeven naar het PO / ouders (4 x)
- in alle gemeenten een structuur waarin de overdracht is vastgelegd (4 x)
- een overdracht (-sdocument) met meer inhoudelijke gegevens over welke ondersteuning is gegeven en wat het resultaat daarvan is (4 x)
- vergroten deskundigheid peuterspeelzaalmedewerkers, bijv. in communicatie met ouders / verbeteren professionele ondersteuningsstructuur in de voorschoolse opvang (4 x)
- vanzelfsprekendheid in de overdracht (contact opnemen met de school waar het kind naar toe gaat / van elk voorschools traject een overdrachtsprotocol / zorgen voor een automatisch systeem (4 x)
- de ondersteuningsbehoefte van potentiële leerlingen in beeld brengen in het licht van een schoolse situatie. Nu wordt de inschatting meestal gemaakt vanuit de voorschoolse situatie
- verbeteren / effectiever maken van de overdracht vanuit de kinderopvang en peuterspeelzalen (3 x)
- overleg met / informatie van ouders (3 x)
- één kind één plan
- meer duidelijkheid over het omgaan met informatiebeveiliging en privacy
- beschikbaarheid van het format / formulier, bijv. via de website van het SWV

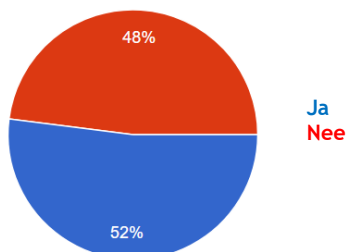
Eén bestuur geeft bij deze vraag aan dat de leerlingen die niet bij deze vraag zijn meegenomen: de instroomleerlingen vanuit de thuissituatie, een groot probleem vormen.

2.2 Instroom leerlingen na groep 1 / Zij-instroom

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Instroom	
Instroom leerlingen na groep 1 vanuit:	1.609
BAO	1.409
SBO	6
SO	12
Overig	182

De aangeleverde gegevens laten zien dat bijna 90% van de leerlingen die tussentijds instromen afkomstig is van een andere reguliere basisschool. De tussentijdse instroom zelf is tussen de 3,5 en 4% van het totaal aantal leerlingen. Ook hier geven 3 besturen relatief hoge aantallen aan bij de categorie 'overig' (≥ 33).

2.2.1. Is er bij een instroom van een leerling na groep 1 regelmatig contact met een zorginstantie?

2.2.2 Wat gaat er goed in de samenwerking met de zorg/gemeente bij de tussentijdse instroom van nieuwe leerlingen?

Vier besturen vullen hier in dat lang niet bij alle leerlingen die tussentijds instromen de gemeente of zorg betrokken is, bijv. als het gaat om een verhuizing. Drie besturen vullen in dat deze vraag niet van toepassing is. Eén bestuur kan geen eenduidig beeld geven, omdat er sprake is van meerdere gemeenten. De andere besturen melden het volgende:

- men weet elkaar te vinden / korte lijnen (5 x)
- bij bijzonderheden wordt de school op de hoogte gebracht en worden contacten gelegd / legt de school contacten (4 x)
- er is vanuit de school of de instelling altijd een overleg (3 x)
- regelmatig overleg / maandelijks overleg (met de jeugdverpleegkundige) (3 x)
- er is een overdracht (-sformulier) (2 x)
- er is een aanspreekpunt (sociaal verpleegkundige / CvJG) (2 x)
- Vroeg Erbij Team
- accurate afstemming.

Wat kan nog beter?

Tien besturen hebben geen suggesties of vullen niet van toepassing in. De andere besturen noemen de volgende knel- en verbeterpunten:

- (structureel) overleg en meer afstemming (5 x)
- de kennis en expertise van elkaar beter waarderen (3 x)
- privacy maakt het soms moeilijk om informatie te krijgen (3 x)
- onduidelijkheid over regierol en doorzettingsmacht (2 x)
- CJG (2 x): nog niet alle schotten in het CJG-team zijn weg / veel personele wisselingen
- eerder signaleren en een signaal afgeven naar het PO
- één kind één plan
- het blijft soms lastig de benodigde middelen mee te krijgen
- maak van het Vroeg Erbij Team een vaste instantie
- medewerkers van het CJG laten aansluiten bij leerlingenbesprekingen op school
- het initiatief mag ook wel eens vanaf de kant van de gemeente/zorg genomen worden
- (te)veel partners in de zorg, moeilijk om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen, m.n. ouders (zorgmijders)
- inzet schoolmaatschappelijk werk, speltherapeuten voor getraumatiseerde kinderen en anderstaligen
- het is niet altijd duidelijk voor scholen waar de zorgplicht ligt. Soms negeren scholen hun zorgplicht.

2.3 Geen tijdig en passend aanbod

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Instroom	
Hoeveel leerlingen kon u niet tijdig een passende plek bieden bij aanmelding?	
Aantal leerlingen waarbij de termijn is overschreden	7

Aantal leerlingen waarbij de school geen passend aanbod kon bieden	33
--	----

Analyse van de gegevens levert op dat 2 besturen een aantal leerlingen niet tijdig kon plaatsen. Dertien besturen hadden voor een aantal leerlingen die aangemeld werden geen passend aanbod.

2.3.1 Voor welke ondersteunings- en onderwijsbehoeften hadden scholen geen tijdig en passend aanbod?

Negen besturen zijn dit niet tegengekomen in het schooljaar 2016-2017. Bij de andere besturen gaat het om de volgende ondersteunings- en onderwijsbehoeften, waarbij multi- of complexe problematiek vaak voorop staat:

- ernstige gedragsproblemen (8 x) leidend tot onveiligheid voor medeleerlingen en leerkrachten
- hoogbegaafden met bijkomende problematiek (6 x)
- kinderen met multi-problematiek en dan met name op het gebied van taal (3 x)
- jonge leerlingen met complexe problematiek (3 x) (ADHD / dyslexie / lage intelligentie / lastige thuissituatie / niet zindelijke 4-jarigen)
- ingewikkelde gedragssituaties in combinatie met de thuissituatie/ houding ouders (2 x)
- Nederlands als 2e taal (2 x)
- leerproblemen in combinatie met sociaal-emotionele problemen
- voor het verrijkings- en verdieppingsaanbod voor een hoogbegaafde leerling
- leerlingen met angststoornissen
- hechtingsproblematiek
- leerling met complexe LG-problematiek
- voor een groep met veel ondersteuningsbehoefte aan de onderkant
- vluchtelingenkinderen
- er was geen tijdig aanbod in een traject van verwijzing naar SO.

2.3.2 Wat is gedaan om deze onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in beeld te krijgen?

Voor vijf besturen is deze vraag niet van toepassing. Het vaakst wordt het voeren van veel overleg met alle betrokkenen genoemd (13 x), samen met de inzet van het bovenscholse expertise team genoemd (12 x). Daarna volgen:

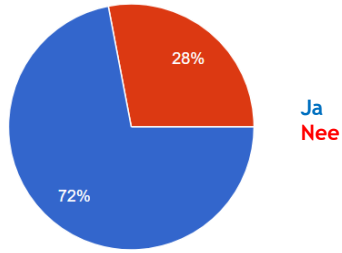
- het doen van observaties (7 x)
- de inzet van het CJG (5 x)
- de inzet van externe expertise (4 x) (Kentalis / Autisme Team Noord / Taskforce Thuiszitters)
- het doen van onderzoek, analyseren van toetsgegevens, afnemen testen (3 x)
- overleg tussen scholen (3 x)
- volgen van cursussen / opleiding (2 x) op het gebied van gedragsproblematiek / hoogbegaafdenonderwijs
- plan opstellen binnen school
- Procesgang Handelingsgericht Arrangeren volgen
- opschaling richting bestuur en/of SWV.

2.3.3 Is een arrangement eventueel in combinatie met de zorg overwogen?

2.3.4 Welk advies is aan ouder(s)/verzorger(s) gegeven?

Voor zes besturen is deze vraag niet van toepassing. Tien besturen hebben samen met ouders gekeken naar welke andere school een passend aanbod heeft en hebben ouders begeleid bij een verwijzing en overstap naar een andere passende school (Kentalis / SBO / Cluster 1 en 2 / regulier). Zes besturen geven aan dat het advies per leerling verschillend kan zijn, afhankelijk van de situatie. Drie besturen hebben geadviseerd het CJG te betrekken voor de inzet van jeugdhulp. Twee besturen hebben tenslotte ondersteuning in de school

geadviseerd: een intensief arrangement van Kentalis en BOOG-trajecten.

2.3.5 Welke school binnen het SWV PO 20.01 had het passende aanbod?

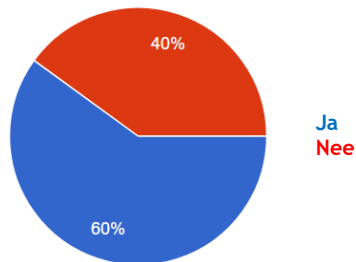
Acht besturen hebben hier geen school ingevuld. Twee besturen gaan dit nog nader uitzoeken en twee besturen hebben geen specifieke scholen benoemd omdat het per casus verschillend is.

Voor de andere besturen hadden de volgende scholen het passende aanbod:

- SBO (11 x)
- SO (9 x), waarvan 6 x cluster 4
- ander regulier (5 x), waaronder 3 x voltijd voor hoogbegaafden
- Kentalis (2 x)
- Cluster 1
- eigen basisscholen.

2.4 Observatieplaatsen

2.4.1 Zijn er observatieplekken binnen het bestuur of de subregio beschikbaar?

2.4.2 Zo ja, is daar wel eens gebruik van gemaakt?

- ja (10 x), (waarvan 1 x in 2014-2015)
- nee (4 x), waarvan 1 x wel eens overwogen
- niet structureel, soms een proefplaatsing op het SBO
- 4 leerlingen in eigen tussenvoorzieningen

HOOFDSTUK 3 EXTRA ONDERSTEUNING

3.1 OntwikkelingsPerspectiefPlannen

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Inzet extra ondersteuning	
Hoeveel leerlingen hebben een in BRON geregistreerd OPP?	343

Twee besturen plaatsen een opmerking bij het aantal leerlingen met een OPP dat doorgegeven is door de afzonderlijke scholen:

- niet helemaal duidelijk is of de scholen dezelfde aantallen invullen die op centraal niveau gemeld zijn bij BRON
- sommige scholen mogen binnen de systematiek van het bestuur ondersteuningsmiddelen zelf inzetten en doen dat ook bijv. onderbouwd als groepsarrangement voor een zware groep. Dit verklaart dat het aantal OPP's onderling nogal kan verschillen.

De aangeleverde kwantitatieve gegevens (aan besturen aangeleverd door de scholen) geven aan dat 5 besturen geen OPP's hebben, waarvan 4 éénpitters. Het aantal OPP's bij de andere besturen is tussen de 1 en 66 leerlingen.

Deze aantallen komen niet overeen met de antwoorden op de volgende vraag (3.1.1), er bestaat dus nog onduidelijkheid over welke leerlingen met middelen passend onderwijs een OPP hebben.

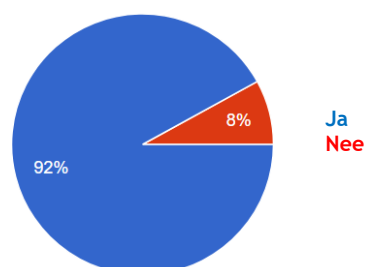
3.1.1 Voor hoeveel leerlingen is met middelen passend onderwijs een OntwikkelingsPerspectiefPlan (hierna OPP) opgesteld?

0: 1 x
1 - 5: 8 x
6-10: 4 x
11-15: 3 x
16-20: 4 x
21-30: 1 x
31-101: 3 x (58, 63, 101)

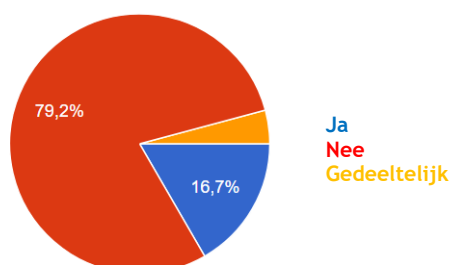
3.1.3 Zo nee, waarom niet?

Eén van de twee besturen waar geen evaluatie heeft plaatsgevonden geeft aan dat dit is omdat de OPP's net gestart zijn. Een aantal andere besturen waarbij wél een evaluatie heeft plaatsgevonden, geeft hier een toelichting: dit betrof een evaluatie op schoolniveau het aantal (door het bestuur) toegekende arrangementen wijkt af van het aantal OPP's.

3.1.2 Heeft een evaluatie van deze OPP's plaatsgevonden?

3.1.4 Zo ja, zijn de doelen van deze OPP's gehaald?

3.2 Arrangementen

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Inzet extra ondersteuning	
Voor hoeveel leerlingen heeft u binnen uw eigen bestuur een arrangement aangevraagd?	533

Analyse van de aangeleverde kwantitatieve gegevens laat zien dat drie besturen hier 0 hebben ingevuld, zij hebben samen 4 scholen. De andere aantallen liggen tussen de 1 en 62.

3.2.1 Geef één of meer voorbeelden van inzet van tijdelijke extra ondersteuning d.m.v. arrangement(en) voor leerlingen binnen het bestuur, bekostigd uit de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs

Het bestuur die bij de vraag hiervoor 'gedeeltelijk' heeft ingevuld, verklaart bij deze vraag waarom: het antwoord ligt tussen ja en gedeeltelijk, omdat onder het bestuur ook een SO- en een SBO-school valt. Een deel van de (aan deze scholen) toegekende arrangementen is onvoldoende in beeld.

Er zijn veel voorbeelden gegeven, hieronder worden ze geclusterd weergegeven:

- **inzet van een onderwijs- (of klasse) assistent (17 x)**, voorbeelden: een leerling in groep 8 die d.m.v. individuele begeleiding het gelukt is de overstap te maken naar VMBO basis, voor NT2, voor extra taalonderwijs en iPads voor 2 leerlingen vanuit Engeland, voor een leerling met TOS-problematiek, voor een leerling met gedragsproblemen, voor leerlingen met cluster 3 problematiek)
- **groepsarrangementen of groepstrainingen (14 x)**: voorbeelden: inzet SOVA training, faalangsttraining, Playing for Success, Junior Master Class, Rots en Water trainingen, Wibio-plus training voor groep 7 met veel meidenvenijn, Actieve Preventie, begeleiding en ondersteuning voor leerlingen met PDD NOS, ter ondersteuning van de leerkracht na instroom van twee leerlingen met zware gedragsproblematiek in een groep met veel 'zorg'leerlingen, voor een complexe groep 5 gericht op het versterken van het leerkrachthandelen, ondersteuning in de 1e zes weken van het nieuwe schooljaar voor een zeer complexe groep 8, voor leerlingen met taalproblematiek, voor een opeenstapeling van zorg of individuele arrangementen voor leerlingen vallend onder cluster 4, pre-teaching
- **inzet extra interne of specifieke expertise vanuit het bovenschoolse expertise team (9 x)** (bijv. de opvang van een getraumatiseerde leerling door de orthopedagoog, de begeleiding van een leerkracht met een leerling met fragiel X-syndroom, extra ib-uren, kortdurige Remedial Teaching, inzet onderwijsondersteuner, inzet gedragsdeskundige, voor coaching van leerkrachten)
- **inzet specifieke externe expertise (6 x)** van een creatief therapeut, inzet van schoolmaatschappelijk werk, inzet van Kentalis, coaching voor het kind ivm ontplooiing en zelfbeeld, een externe gedragsdeskundige, 'train de trainer'
- **inzet / aanschaf digitale leermiddelen (2 x)**

3.2.2 Geef één of meer voorbeelden van inzet van langdurige extra ondersteuning: (duurzame arrangementen binnen de school, onderwijszorgarrangementen) bekostigd uit de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs

De voorbeelden die gegeven worden verschillen in dat het bij een aantal om de vorm gaat en bij andere om de inhoud. Voor vier besturen is deze vraag niet van toepassing.

Als het gaat om de vorm, wordt het vaakst een onderwijsassistent ingezet:

- inzet onderwijsassistent (12 x), voorbeelden: voor een leerling die n.a.v. een ziekte te maken heeft met chronische vermoeidheid, voor ondersteuning binnen de groepen, voor o.a. een leerling met een eigen leerlijn voor rekenen en voor de begeleiding van een leerling met motorische problemen, voor een leerling met een eigen leerlijn
- inzet Remedial Teaching RT (3 x)
- inkopen van uren bij Educonnect voor collegiale consultatie, onderwijsbegeleiding en onderzoek

- de groepsgrootte is lager gehouden in de groep waar een leerling met een arrangement zit
- extra aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling
- NT-2 begeleiding
- inzet specialist voor leerlingen met een beperking.

Langdurige arrangementen zijn er o.a. voor:

- de begeleiding en ondersteuning van leerlingen met het Syndroom van Down (3 x), bijv. langdurige ondersteuning door logopedist, fulltime onderwijsassistent en specialist jonge risico kind voor een leerling met het Syndroom van Down
- voor leerlingen in groep 6, 7 of 8 met een OPP en uitstroomprofiel PRO een arrangement DOE-KLAS: een middag in de week praktische lessen waarbij leerlingen vanuit hun talenten werken met als doel succeservaringen opdoen en daardoor het zelfvertrouwen vergroten
- een leerling met spina bifida (o.a. inrichten toiletgroep zodanig dat medische zorg geboden kan worden)
- de begeleiding van een leerling met ASS met gedrags-, reken- en leesproblemen, in het kader van Samen Eén Plan met het Sociaal Team uitbreiding van de uren van een leerkracht
- leerlingen met een eigen programma voor lezen, spelling en rekenen die zonder arrangement naar het SBO zouden zijn verwezen
- een leerling met syndroom van Recklinghausen
- een leerling met een angststoornis die niet meer naar school durfde
- voormalige LGF-leerlingen cluster 4
- voor HB-leerlingen met complexe problematiek: een bovenschoolse Plusklas (een ochtend per week)
- voor uitbehandelde leerlingen met EED (maatwerk) inzet van ondersteunende software
- voor een slechtziende leerling vanuit Visio een typecursus
- voor kinderen uit vluchtelingengezinnen een kortdurend arrangement dat jaarlijks aangevraagd moet worden.

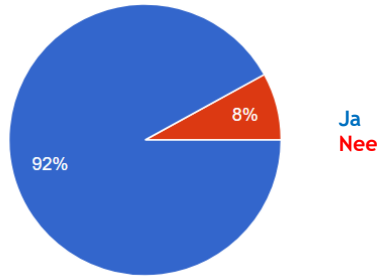
3.3 Professionaliseren en leren van en met elkaar

3.3.1 Welke professionaliseringsactiviteiten organiseert het bestuur voor de medewerkers m.b.t. omgaan met verschillen?

Er worden veel verschillende vormen van professionalisering genoemd, waarbij 5 besturen een aanbod doen vanuit hun eigen academie. Door vier scholen wordt de professionalisering zelf georganiseerd. Professionaliseringsactiviteiten vinden plaats door scholing, opleidingen, studiedagen, cursussen, trainingen, professionele leergemeenschappen, kenniskringen, collegiale consultatie, onderlinge uitwisseling, deskundigheid vanuit het bovenschoolse expertise team, intervisie, flitsbezoeken, themamiddagen, reflectiebijeenkomsten, inspiratiesessies, coaching en begeleiding en nieuwsbrieven.

De volgende onderwerpen worden vaker genoemd: hoogbegaafdheid, gespreksvoering (lastige gesprekken met ouders of collega's), werken met een groepsplan, werken met leerlijnen, gedrag, taal (waaronder lezen) - en rekenen, dyslexie. Daarnaast is er o.a. aandacht voor: werken met doelen, talentontwikkeling, Meesterlijk Bekwaam, coöperatief leren, analyseren van opbrengsten / resultaat gericht werken, ouderbetrokkenheid, expliciete directe instructie, handelings- en opbrengstgericht werken.

3.3.2 Is er samenwerking met S(B)O scholen in de regio?

3.3.3 Zo ja geef aan op welke manier

Vijf besturen vullen hier in dat er samengewerkt wordt in het Samenwerkingsverband, regionaal, bij de Taskforce Thuiszitters of binnen het bestuur. Er wordt op de volgende manieren samengewerkt:

- d.m.v. **collegiale consultatie (8 x)** o.a. over wat een passende plek voor een leerling is, over zorgleerlingen, over (dreigende) thuiszitters
- **bij verwijzingen (8 x)**, bijv. het bezoeken van de school om ouders een goed beeld te geven, overleg en afstemming over het aanbod en de mogelijkheden en benodigde formaliteiten
- d.m.v. het **uitruilen van expertise (8 x)**, o.a. door het ib-netwerk (3 x), orthopedagogen hebben intervisie, uitwisselen van passende leerlijnen
- d.m.v. **advisering (7 x)**, t.a.v. verwijzingen en observatieplaatsingen, rondom aanpassingen qua meubilair en toiletgroep, in gesprekken met ouders en andere zorg, rond leerlingen die in de tussenvoorziening hebben gezeten
- d.m.v. **observatieplekken of observaties (6 x)**
- bij professionalisering van de onderbouw
- d.m.v. crisisplaatsing
- d.m.v. maandelijkse terugkomdagen van SBO-leerlingen op de basisschool van herkomst
- d.m.v. symbiose-onderwijs.

3.4 Arrangementen met zorginstellingen

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Inzet extra ondersteuning	
3. Hoeveel leerlingen hebben een arrangement waar ook een zorginstelling bij betrokken is?	184

Uit de analyse van de kwantitatieve gegevens blijkt dat 3 besturen (met samen 4 scholen) geen arrangementen hebben waar ook een zorginstelling bij betrokken is. Bij de andere besturen ligt dit aantal tussen de 1 en 26.

3.4.1 Hoe verloopt de samenwerking met de zorg bij arrangementen waarbij de zorg betrokken is. Wat gaat goed en wat kan beter?

Voor vijf besturen is deze vraag niet van toepassing. Twee besturen geven aan dat deze vraag vanwege de complexiteit vraag niet te beantwoorden is en twee besturen hebben de vraag geïnterpreteerd als hoe samenwerking met de zorg vanuit het bestuur / de school verloopt.

Bij acht besturen verloopt de samenwerking **wisselend**: van heel positief met veel inzet tot minder betrokken personen; de samenwerking is afhankelijk van de situatie en complexiteit, van de zorginstelling waar je mee te maken hebt, van de kwaliteit van de wijk, van de casemanager vanuit de zorg.

Als wat goed gaat, wordt benoemd dat:

- er korte lijnen zijn (2 x)
- er afstemmingsoverleggen zijn (2 x), met evaluaties van de zorgroutes en verbeterpunten
- er verbetering is in de situatie van het kind
- er fijne communicatie en afstemming is

- het overleg in het algemeen goed gaat
- het tot nu toe goed gaat in de specifieke onderwijszorgarrangementen
- dat er regelmatig structureel overleg is
- er goede persoonlijke contacten zijn
- er een aantal vaste aanspreekpunten en instellingen zijn waarmee wordt samengewerkt
- dat de coördinator van het Samenwerkingsverband zeer ter zake kundig is bij sommige specifieke vraagstukken.

Wat beter kan, is:

- afstemming (3 x)
- tijdsinvestering
- het duidelijker krijgen van wanneer extra zorg voor rekening van het schoolbestuur is of voor rekening van de zorg/gemeente
- sneller handelen
- dat de huidige structuur niet altijd effectief is.

Niet goed in de samenwerking is:

- dat er geen of slechte terugkoppeling is
- dat instellingen slecht bereid zijn samen te werken
- dat de professionals uit de zorg in onze scholen vaak wel willen samenwerken maar niet de ruimte krijgen
- dat het stroef gaat: onderwijs moet op school leidend zijn, niet de zorg
- dat de afstemmingsoverleggen met evaluatie van de zorgroutes geen vervolg hebben gekregen.

3.5 Solidariteitsfonds

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Inzet extra ondersteuning	
Voor hoeveel leerlingen heeft u een beroep gedaan op het solidariteitsfonds?	
leerling < 8 jaar	109
leerling > 8 jaar	90

Analyse van de kwantitatieve gegevens laat zien dat 14 besturen een aanvraag hebben gedaan als het gaat om leerlingen < 8 jaar, 12 besturen voor leerlingen > 8 jaar. Opvallend is dat 1 school van 1 bestuur de helft van het totaal aantal aanvragen voor haar rekening neemt.

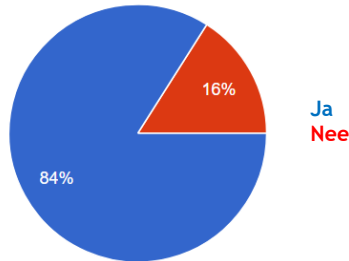
3.5.1 Geef een voorbeeld van een casus waarvoor er een beroep is gedaan op het solidariteitsfonds

De besturen die een beroep hebben gedaan op het solidariteitsfonds noemen de volgende voorbeelden:

- voor leerling(en) met het Syndroom van Down (8 x)
- voor een thuiszitter (3 x)
- voor leerling(en) die tussentijds instromen met een complexe situatie (2 x)
- voor leerlingen vanuit de onderinstroom MKD
- voor de begeleiding van een leerling tijdens pauzes
- voor de ondersteuning en begeleiding van een ZML-leerling
- voor extra ondersteuning van individuele leerlingen
- voor speltherapie voor een leerling met een oorlogstrauma
- voor een leerling met een (laag) gemiddelde intelligentie, ernstige dyslexie, diagnose ADHD, ernstige werk- en taakhoudingsproblemen
- voor een SBO-leerling: een meisje met zeer moeilijk gedrag, waarbij ook sprake is van een lage intelligentie en mogelijk sprake is van hechtingsproblematiek en een ASS

- voor een leerling met ernstige TOS-problematiek waar veel individuele begeleiding voor nodig is nu hij de overstap moest maken van kleuterklas naar proces van aanvankelijk lezen, taal en rekenen
- voor een meisje vanuit de Hoenderloo-groep (Pluryn) naar pleeggezin
- voor een arrangement voor een groep van 5 leerlingen op een school.

3.5.2 Is deze leerling hiermee behouden gebleven voor de school?

3.5.3 Bij nee, wat is de reden?

De reden dat de leerling niet behouden is gebleven voor de school, komt in twee gevallen doordat de leerling verhuisd is. In een ander geval is de leerling toch thuiszitter geworden en is hij dat nog steeds, ook in het VO.

3.6 Arrangementen cluster 2

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Inzet extra ondersteuning	
Hoeveel leerlingen hebben een cluster 2 arrangement?	104

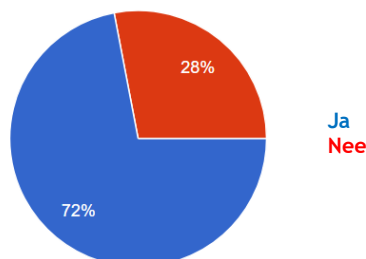
Uit analyse van de kwantitatieve gegevens komt naar voren dat er binnen 20 besturen leerlingen met een cluster 2 arrangement zijn. Eén bestuur vermeldt hier dat cluster 1 ontbreekt op de vragenlijst, dit bestuur heeft een tijdlang 2 leerlingen gehad van Visio.

HOOFDSTUK 4 UITSTROOM

4.1 Tussentijdse uitstroom

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Uitstroom	
Aantal leerlingen (geen verhuizing) die tussentijds zijn uitgestroomd in het kader van het vinden van een passende plek naar:	
regulier BAO	217
SBO	232
SO	46
Observatievoorziening	18
Maatwerktraject	7
Overig	24

4.1.1. Is er voor de tussentijdse verwijzing naar een andere passende plek nog een arrangement of andere ondersteuning ingezet om de leerling voor de eigen school te behouden?

4.1.2. Zo ja, waarom was deze extra inzet nog niet voldoende om de leerling op school te kunnen houden?

- omdat de problematiek van de leerling te complex was (8 x), gedragsproblematiek waarbij de veiligheid van de leerlingengroep niet te waarborgen was / gehoor- en spraakproblemen / hoogbegaafdheid en gedragsproblemen / gedragsproblemen in combinatie met de thuissituatie
- omdat het arrangement onvoldoende bleek om aan de onderwijsbehoeften van de leerling te voldoen (7 x)
- omdat het welbevinden van de leerling in het geding kwam (3 x)
- omdat ouders een ander besluit hebben genomen

4.1.3. Zo nee, beschrijf de reden

Als redenen om geen arrangement in te zetten, wordt gegeven dat de leerling verhuisd is, dat de gedragsproblematiek té heftig was, dat het té snel escaleerde in té korte tijd.

4.1.4. Wat is er nodig om meer leerlingen te behouden voor het regulier basisonderwijs?

Drie besturen geven geen antwoord, volgens de andere besturen is het volgende nodig om meer leerlingen voor het regulier basisonderwijs te kunnen behouden, waarbij er vaak meer dan één voorwaarde wordt gegeven:

- meer goede en flexibele ondersteuning / handen in de klas (15 x)
- kleinere klassen / groepen (8 x)
- meer expertise ontwikkeling bij leerkrachten (8 x)
- extra expertise (3 x)
- meer geld / middelen (2 x)
- leraren, intern begeleiders en directeuren die in hun professionele kracht staan (2 x)
- administratie / werkdruk verlagen (2 x)
- het begint bij een visie over passend onderwijs op een school
- minder bestuurskosten
- meer samenwerking in de regio, uitbreiding van de mogelijkheden
- structurele doorbreking van het leerstofjaarklassensysteem
- observatieplekken

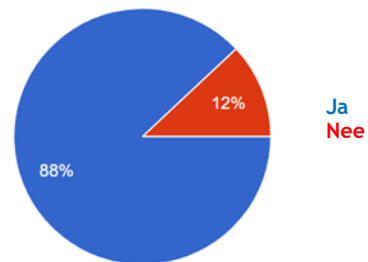
- mogelijkheden om vernieuwingen in te voeren
- minder meetgestuurd onderwijs
- extra tijd
- bekendheid bij zorginstanties over passend onderwijs.

4.2 10-14 aanpak

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
Uitstroom	
Hoeveel leerlingen heeft u aangemeld voor de 10 - 14 aanpak?	73

Uit de aangeleverde kwantitatieve gegevens blijkt dat 12 besturen leerlingen hebben aangemeld voor de 10-14 aanpak. Dit is een aanpak in samenwerking met het SWV VO Ommelanden (dus niet in de subregio Stad Groningen en Haren).

4.2.1 Is de 10-14 aanpak bekend?

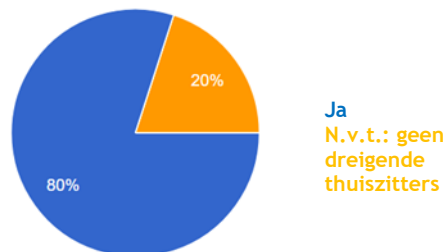
HOOFDSTUK 5 (DREIGENDE) THUISZITTERS

5.1 Leerlingen die niet volledig naar school gaan: dreigende thuiszitters

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
(Dreigende) thuiszitters	
Aantal leerlingen dat niet volledig naar school gaat in overleg met de leerplichtambtenaar.	52

De 52 leerlingen die niet volledig naar school gaan in overleg met de leerplichtambtenaar gaan naar scholen van 16 besturen.

5.1.1 Is de leerplichtambtenaar bij alle casussen betrokken?

5.1.2 Noem één of meer oorzaken waardoor leerlingen niet volledig naar school gaan

Zeven besturen hebben geen leerlingen op hun scholen die niet volledig naar school gaan. De oorzaken die door de andere besturen worden aangedragen zijn:

- externaliserende gedragsproblematiek (7 x), waardoor de veiligheid van de groep en de leerkracht in het geding is
- lichamelijke beperkingen / ziek zijn (5 x)
- complexe thuissituatie (4 x)
- autisme / overprikkeling (3)
- verschil van inzicht tussen school en ouders (3 x)
- een psychische stoornis (2 x)
- angststoornissen (2 x)
- niet alle scholen hebben de juiste insteek om thuiszitten te voorkomen
- ouders houden ze thuis
- meervoudige problematieken bij de leerling (zorg bovenliggend)
- faalangst
- combinatie gedragsproblematiek en een belemmerende thuissituatie
- pesten.

5.1.3 Welke andere instanties zijn bij de casussen betrokken?

Dit is afhankelijk van de situatie, de volgende instanties worden genoemd:

vanuit het onderwijs:

bovenschools ondersteunings team (4 x), Coördinator Samenwerkingsverband (4 x) bestuur, Commissie van Advies, SBO, voortgezet onderwijs, Onderwijsconsulent, 10-14 aanpak, Kentalis, Visio

vanuit de jeugdzorg verschillende instellingen:

CJG / WIJ-team (11 x), Accare (5 x), GGZ-instelling (2 x), Elker (2 x), Molendrift (2 x), OCRN (2 x) 's Heeren Loo, Lentis, Interpsy, psychiater, zorgboerderij, Veilig Thuis

vanuit de (jeugd)gezondheidszorg:

fysiotherapie (3 x), GGD (2 x), schoolarts, huisarts, kinderarts, UMCG, revalidatiecentrum

vanuit een gemeenschappelijke aanpak onderwijs - gemeenten:

de Taskforce (3 x)

Ook worden de volgende begeleidingsinstellingen genoemd: Cedin (2 x) en Horizon-begeleiding en tenslotte de politie / de wijkagent (2 x).

5.1.4 Hoe worden ouders en zorg betrokken bij de voortgang van de schoolgang van dreigende thuiszitters?

Twee besturen geven bij deze vraag aan dat het onderhouden van contact met de ouders intensief en hard werken is. Bij negentien besturen worden ouders op de volgende manieren betrokken:

- regelmatig / veelvuldig overleg (12 x) op school, bijv. met de leerkracht en ib'er of waarbij het bovenscholse ondersteunings team aanwezig is
- structureel, breed overleg met alle betrokkenen(MPO-overleg) (8 x)
- vroegtijdige en heldere communicatie, al bij verzuim (2 x)
- huisbezoeken
- schoolwerk thuis doen
- adviezen psychiater overnemen
- contact met VO (team 10-14 aanpak)
- taskforce thuiszitters.

5.1.5 Wat is er nodig om deze leerlingen volledig naar school te kunnen laten gaan?

Wat nodig is, is:

- afhankelijk van de situatie en behoefte van het kind, kan heel divers zijn (5 x)
- goede afstemming tussen school en thuis en jeugdhulp (5 x)
- meer in de klas (4 x) handen / meer middelen / tijd / expertise / aanpassen van de leerstof / veel individuele aandacht / aanpassingen materialen / motorische oefeningen / versterking van leerkrachtvaardigheden
- soms is zorgvraag zo groot dat onderwijs niet mogelijk is (3 x), waarvan 2 x zware psychiatrische problematiek
- een continue begeleiding van de leerling (3 x), door PGB, een psycholoog, specialistisch en individueel
- ondersteuning in de thuissituatie (3 x)
- weinig prikkels (2 x), bijv. start 5 min. later en 5 min. eerder stoppen, plek om zich helemaal alleen terug te trekken etc.
- een passende plek (2 x), mogelijk buiten ons voedingsgebied
- dat de leerling eerst herstelt
- een onderwijszorgarrangement met een planmatige opbouw
- inzet leerplichtambtenaar
- een duidelijke regierol
- doorzettingskracht richting ouders en ouders die meewerken.

5.2 Leerlingen die al 4 weken ongeoorloofd niet naar school gaan: thuiszitters

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
(Dreigende) thuiszitters	
Aantal thuiszitters (In die bij u ingeschreven staan maar al vier weken ongeoorloofd niet naar school gaan)	20

Uit de analyse blijkt dat de thuiszitters van scholen van 9 besturen zijn (variërend tussen 1 en 5).

5.2.1 Noem één of meer oorzaken waardoor leerlingen helemaal niet naar school gaan

Elf besturen vullen bij deze vraag niet van toepassing in. De andere besturen geven de volgende oorzaken aan:

- psychiatrische stoornis / gedragsproblematiek (5 x)
- verschil van inzicht / vertrouwensbreuk ouders en school (5 x), ouders niet eens met de voorgestelde vervolgstappen (bijv. andere passende onderwijssetting)
- ziekte (4 x), chronisch, medische complicaties / gezondheid
- thuissituatie (3 x)

- onvindbare kinderen
- psychische gesteldheid
- ontbreken regierol en doorzettingskracht richting ouders
- andere visie op onderwijs van ouders (thuisonderwijs)
- te geringe ondersteuning qua hoogbegaafdheid
- veiligheid.

5.2.2 Welk passend aanbod mist in het SWV 20.01 voor de thuiszittende leerling(en)?

Voor negen besturen is deze vraag niet van toepassing, is het aanbod voldoende of is er te weinig zicht op. Drie besturen missen niets in het aanbod van het SWV en geven daarbij de volgende opmerkingen / aanvullingen:

- een voorziening als vanouds van Accare wordt wel gemist
- inmiddels is voorzien in Het Koepeltje te Bedum, een soort tussenvoorziening
- de TaskForce ondervangt waarschijnlijk veel. Kan de TaskForce ook bemoeienis met (dreigende) thuiszittende kleuters en onderbouwleerlingen hebben en daarin iets betekenen.

Vormen van passend aanbod die in het SWV PO 20.01 gemist worden, zijn met name opvangvoorzieningen (8 x) en meer mogelijkheden voor observatieplaatsen (3 x), gekoppeld aan deze voorzieningen:

- plekken waar onderwijs en zorg samenwerken en die acuut in te zetten zijn (2 x)
- een vorm van opvangvoorziening (zijn we over in gesprek vanuit SO met gemeente en VO)
- een opvang voor geschorste leerlingen ter overbrugging naar een passende plek
- een (tijdelijke) opvangplaats voor leerlingen met (een combinatie van) gecompliceerde onderwijsbehoeften, waarbij vaak onaangepast gedrag een grote rol speelt
- Rebound voor jongere leerlingen
- crisisopvang, tussenklas
- een setting buiten het onderwijs, waar leerlingen een paar uur per dag instructie krijgen en voor de rest thuis zijn, totdat een passende plek is gevonden.

Daarnaast wordt gemist in het passend aanbod van het SWV:

- afspraken over de doorzettingsmacht (2 x) - bijv. verwerkt in een soort routekaart (2 x)
- onderwijs en ondersteuning aan hoogbegaafden
- meer handen in de klas.

5.3 Procedures en ontheffingen

Opbrengsten Monitor SWV PO20.01 versie regulier BAO	
TOTAAL Regulier BAO	43.550
(Dreigende) thuiszitters	
Aantal procedures waarbij de onderwijsconsulent betrokken is.	19
Aantal procedures waarvoor een officiële klacht of bezwaar is ingediend.	8
Aantal leerlingen waarvan u weet dat ze een ontheffing hebben.	4

Analyse van de aangeleverde leerlingenstromen levert op:

bij 11 besturen loopt procedure waar de onderwijsconsulent bij betrokken is

bij 5 besturen is een officiële klacht of bezwaar ingediend

4 besturen hebben weet van een leerling aan wie een ontheffing is verleend.

HOOFDSTUK 6 INNOVATIES EN AMBITIES

6.1 Welke ambities zijn er t.a.v. de extra ondersteuning en voor welke doelgroep is dat?

Het vaakst wordt een aanbod aan meer- en hoogbegaafde leerlingen genoemd (17 x). Dit wordt gevolgd door meer kennis t.a.v. gedragsproblemen en hoe er mee om te gaan (7 x). Aandacht voor taalontwikkelingsstoornis en leerlingen met EED (die uitbehandeld zijn) worden beide 3 x ingevuld. Professionalisering van leraren, intern begeleiders en directeuren wordt 2 x genoemd, zo ook extra ondersteuning aan leerlingen met verwacht uitstroomperspectief PrO.

De overige ambities verschillen van inhoud:

- schoolmaatschappelijk werk
- aandacht voor beelddenkers
- tussenvoorziening doven- en slechthorende kinderen
- multi problem situaties
- extra ondersteuning voor de leerlingen, zodat de leerkracht meer tijd heeft voor de leerlingen met extra zorg
- meer deskundigheid ontwikkelen voor het aanpakken van kinderen die het niet normaal vinden op school te doen wat er van ze wordt gevraagd. Ze hebben een zeer korte concentratieboog, vinden het normaal om zich niet aan de regels te houden. De opmerking “daar heb ik geen zin in” wordt veel gehoord. Dit is een groter wordende groep
- opzetten van een observatiegroep jonge risico kind
- uitbouwen 10-14 aanpak
- omgaan met 'moeilijke groepen'
- versterken communicatie met ouders
- dat leerkrachten meer kunnen differentiëren, ook in de kleutergroepen
- behouden van ondersteuning aan de leerlingen die leer en/of gedragsproblemen hebben
- leerkrachten kunnen goed analyseren en bepalen wat nodig is voor elk kind
- leerkrachten kunnen in hun aanbod en instructie tegemoet komen aan verschillen
- verder versterken van alle leerkrachten op het gebied van kennis en vaardigheden om gepersonaliseerd leren vorm te geven
- onderwijs-zorgarrangementen uitwerken
- onderwijs voor specifieke doelgroepen
- crisisopvang
- groepsondersteuning
- beter afgestemde instructie voor kinderen met leerproblemen op gebied van rekenen en lezen.

6.2 Welke expertise is hiervoor nodig?

Expertise is nodig op het gebied van:

- meer- en hoogbegaafdheid (8 x), intern en extern / scholing / leernetwerk
- gedragsproblematiek (2 x)
- taalontwikkelingsstoornissen
- dyslexie
- beelddenkers
- gepersonaliseerd leren
- onderscheid tussen observatieplaats en crisisplaats
- taal en rekenen
- ondersteuning.

Deze expertise is in een aantal gevallen al in het bestuur of de school aanwezig (5 x). Bijv. coördinatoren met scholing en expertise om de kennis en kunde aan collega's over te dragen en waar mogelijk te begeleiden, expertleerkrachten of expertise die door leerkrachten ontwikkeld kan worden.

Als (interne en externe) deskundigen worden genoemd:

- onderwijskundigen en gedragsdeskundigen (2 x)
- gespecialiseerd orthopedagoog

- trainers die gespecialiseerd zijn in hun vakgebied en die in staat zijn om de deskundigheid van onderwijspersoneel te vergroten, praktijkgericht
- medewerkers PrO
- taskforce/ train de trainer
- ECT
- consulent passend onderwijs
- commerciële partijen
- Kentalis

Naast expertise is het nodig meer tijd (dus geld) vrij te maken om de expertise te kunnen koppelen aan de expertise uit de regio, is er ondersteuning en geld nodig om één en ander te realiseren en is extra tijd van de onderwijsassistent nodig om in kleine groepjes te werken.

6.3 Op welke wijze wordt daarbij samengewerkt met de (jeugd)zorg?

Elf besturen werken op dit moment wat de specifieke ambities betreft (nog) niet samen met de zorg. Vier besturen melden dat waar het zinvol is de samenwerking gezocht wordt. Bij de andere besturen is er sprake van regelmatig overleg en korte lijnen (8 x):

- bestuurlijk contact met het sociaal team en goede informatievoorziening/ communicatie over en weer
- regelmatig overleg dat loopt via IB
- een aantal keren per jaar een soort vierhoeksoverleg: overleg tussen de ib'er, jeugdverpleegkundige, ambulante begeleider en orthopedagoog. De brugfunctionaris schuift hier vaak bij aan. Er komen tips, vragen om extra informatie, huisbezoeken, observaties, onderzoeken en dergelijke uit voort
- gebruikersbijeenkomsten ib'ers en schoolcontact personen CJG
- overleg met Samen voor Jeugd, daaruit komen speerpunten waar wij als school mee aan de slag gaan en deze hebben invloed op de leerlingen
- gesprekken met zorginstanties over maatwerk.

Bij vier besturen is de zorg betrokken bij en in de school:

- therapie wordt op school gegeven
- inzet van een rekenspecialist en dyslexiespecialist extern
- inzet van de taskforce
- scholen die werken met Positive Behaviour Support maken gebruik van subsidieregelingen waarmee ze uren krijgen van de gemeente voor ondersteuning door bijv. Yorneo. Dit verschilt per gemeente.

6.4 Wat is er nodig vanuit het SWV PO 20.01 om deze ambities te realiseren?

Voor vijf besturen is er niet iets specifiek nodig vanuit het SWV. De andere besturen komen op het volgende uit:

- expertise, tijd en ondersteuning en (dus) middelen (8 x)
- contacten met gemeenten / zorg (4 x): duidelijkheid over de rol van het SWV naar gemeenten en zorg / in overleg met gemeenten om subsidies niet te laten verdwijnen / voorlichting over de mogelijkheden samenwerking
- een passend aanbod scholing (4 x)
- vormen van 'good practice' inzichtelijk maken voor alle besturen (2 x)
- organisatie van de expertise
- meedenken bij specialistische casussen en mogelijk extra faciliteiten bieden
- meer (twice exceptional) leerlingen vanuit andere besturen
- gebruik kunnen maken van de expertise van andere scholen op het gebied van hoogbegaafde leerlingen, misschien door deze leerlingen aan te laten sluiten bij de bovenschoolse plusklas, dan wel de mogelijkheden om op de eigen school, onder leiding van een leerkracht, deze leerlingen buiten de groep te kunnen begeleiden
- ondersteuning inzet taskforce; verder is het vooral een zaak van de partners in de subregio
- kaderend beleid op het terrein van overgang PO-VO herzien en ruim definiëren zodat er ruimte blijft voor experiment

- in de subregio advies over leermiddelen en contactgroepjes hoogbegaafden.

6.5 Wat is er nodig van andere partners zoals gemeenten en (jeugd)zorgpartners?

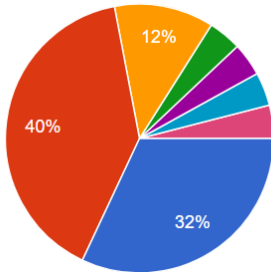
Zeven besturen hebben (nog) niets nodig als het gaat om de ambities. Wat nodig is volgens de andere besturen is:

- afstemming / een goed contact / goede samenwerking (9 x)
- meer financiële mogelijkheden (4 x)
- dat jeugdzorgpartners (beter) aansluiten bij de (ondersteunings)behoefte van de scholen / leerlingen (2 x)
- een uniforme en actuele sociale kaart (2 x)
- handen zo dicht mogelijk bij en in de school (2 x)
- expertise inbreng bij scholing (2 x)
- meer duidelijkheid over de mogelijkheden en inzet van zorgmiddelen (2 x)
- expertise (2 x), praktische suggesties en inhoudelijke specialisme
- bekostiging vervoer
- erkenning dat het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen een speciale vorm van onderwijs is.

HOOFDSTUK 7 OVERIG

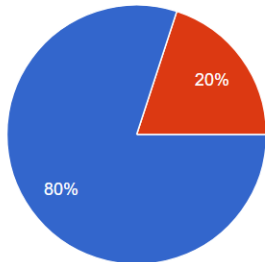
7.1 Besteding en bestemming van de middelen

7.1.1 Op welke wijze zijn de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs bestemd en besteed in de periode augustus 2016 - juli 2017?

- Er is een combinatie van de verdeling, deels bovenschools en deels op schoolniveau (10)
- De middelen worden bovenschools beheerd en op een of andere wijze toegekend aan ondersteuningsvragen (8)
- Maandelijks, naar rato van het aantal leerlingen per aangesloten school direct naar de scholen (3)
- De middelen worden toegekend n.a.v. ondersteuningsvragen (1)
- De middelen worden doorberekend naar de scholen en worden preventief ingezet. Een klein deel wordt bovenschools beheerd; hierop kan in geval van nood een beroep gedaan worden (1)
- Elke school heeft een onderwijsassistent gekregen voor (tenminste) ondersteuning op elke ochtend (1)
- Bestuur geeft mandaat aan directie om geld goed te besteden (1 x)

7.1.2 Zijn er voorwaarden gesteld aan de scholen m.b.t. de besteding en bestemming van de middelen?

Ja
Nee

7.1.3 Zo ja, welke?

De voorwaarden betreffen de bestemming van de middelen en de manier van toekennen (vaak ook evalueren).

Bij de bestemming van de middelen gaat het om dat:

- alle ingezette middelen aantoonbaar bijdragen aan versterking van de basisondersteuning (2 x), 1 keer in combinatie met extra ondersteuning voor leerlingen die de basisondersteuning overstijgen
- de middelen uitsluitend bestemd zijn voor zorg (2 x), 1 keer in combinatie met het versterken van IB en leerkrachten
- de basisondersteuning op orde is
- de gelden ingezet worden voor de ondersteuning van leerlingen die dat nodig hebben (vnl. IB en OA en inhuur externe expertise en scholing)
- de middelen ingezet worden in de ondersteuningsstructuur en d.m.v. arrangementen
- er een afweging wordt gemaakt in het schoolondersteuningsteam met een lid van het bovenschools ondersteuningsteam of de ondersteuningsvraag de basisondersteuning overstijgt
- de middelen ingezet worden voor preventieve hulp en ondersteuning
- een onderwijsassistent daar ingezet wordt waar dat vanuit de zorg en Passend Onderwijs nodig is.

Wat betreft de manier van toekennen en evalueren, zijn er de volgende voorwaarden:

- het bovenschoolse expertise team is akkoord met de inzet van de ondersteuning
- de orthopedagoog is betrokken bij de aanvraag en inzet van extra middelen
- de arrangementen incl. facilitering worden schriftelijk geëvalueerd inclusief een regelmatige voortgangsrapportage. Alle arrangementen worden door het bovenschoolse expertise team gemonitord

- de school toont middels geëvalueerde plannen aan wat de inzet is geweest en waarom het tot nu niet is gelukt om de leerling te bieden wat nodig is
- de school dient een onderbouwde aanvraag in, vastgestelde arrangementen sluiten onvoldoende aan bij behoefte in de scholen (meer handen in de klas)
- een procedure wordt doorlopen: overleg met een consultatief leerling begeleidster, het beschrijven van de problematiek en de reden van aanvraag van het arrangement, voldoen aan opgestelde criteria, proces van aanpak, organisatie en uitvoering en het beschrijven van de manieren van volgen en evalueren
- er is bovenschools een aanvraag voor extra ondersteuning ingediend
- de scholen stellen op leerling-niveau een IHP of OPP op. Het ligt in de bedoeling om voor het schooljaar 2017-2018 criteria voor toekenning van arrangementen op te stellen
- scholen leveren vooraf groepsarrangementen en OPP's aan die zij op school willen inzetten. Als er een plan ligt met een doel en een evaluatiemoment worden de middelen toegekend
- er is duidelijke beargumentering voor het arrangement
- de middelen zijn 'geoormerkt' en de bestedingsmogelijkheden zijn beschreven in het bestuursondersteuningsplan
- er zijn prestatieafspraken gemaakt in de vorm van managementcontracten.

7.1.4 Op welke wijze vindt verantwoording plaats van de besteding en bestemming van de middelen?

Bij één bestuur is dit in ontwikkeling. Vaak vindt verantwoording plaats via of na (periodieke) evaluatie van de toegekende arrangementen / OPP's (11 x). De verantwoording vindt plaats in:

- het jaarverslag (6 x)
- de jaarrekening (3 x)
- de begroting (3 x)
- management kwartaalrapportages (2 x)
- een apart verslag
- een Algemene Leden Vergadering

Daarnaast vindt verantwoording ook via (voortgangs)gesprekken en overleg plaats (6 x): bijv. via

- voortgangsgesprekken met directies
- overleg met directie en IB
- directieoverleg met het vrijwillige bestuur
- overleggen tijdens schoolbezoeken die het bestuur aflegt bij de scholen
- een onderwijsdialoog tussen het bestuur en de scholen rond de extra ondersteuning (kwaliteiten OPP's, thuiszitters, verwijzingen, kwaliteit van de basisondersteuning)
- terugkoppeling in overleg tussen het bestuur en directies.

7.2 Verwachtingen van ouders m.b.t. de zorgplicht en Passend Onderwijs

7.2.1 Welke verwachtingen / vragen van ouders zijn er m.b.t. de zorgplicht / mogelijkheden van Passend Onderwijs?

Drie besturen zijn geen specifieke vragen of verwachtingen tegengekomen. Ook drie besturen geven aan dat de verwachtingen, afhankelijk van de situatie en ouders, verschillend zijn.

Drie besturen hebben een neutraal beeld: ouders hebben vragen naar wat Passend Onderwijs inhoudt, wat het voor hun kind kan betekenen en verwijzen naar het SOP en de website. Deze vragen worden in persoonlijke gesprekken beantwoord.

Bij zes besturen zijn de meeste ouders tevreden over het onderwijs en het passende aanbod, ze verwachten dat hun kind een plaats krijgt dat past bij de mogelijkheden van hun kind, soms is er een afwachtende houding waarbij wordt afgegaan op de expertise van school, vaak is er de verwachting dat school meedenkt over passende zorgarrangementen.

Elf besturen komen tegen dat ouders hoge verwachtingen hebben van passend onderwijs en de zorgplicht, dat passend onderwijs betekent dat het regulier onderwijs altijd een passend aanbod heeft, bijv. ook als het om één op één begeleiding gaat, of vluchtelingenkinderen. Het komt

steeds vaker voor dat ouders geen onderzoek willen of zeggen dat het aan de school ligt als het niet goed gaat met een leerling, of dat ouders meer verwachten dat scholen extra ondersteuning kunnen bieden in individuele hulp of d.m.v. extra middelen.

Onderliggend hieraan is de wens van ouders: zij willen vaak dat hun kind in de reguliere setting kan blijven, thuis nabij (3 x).

7.2.2 Als die niet stroken met de praktijk: welke effectieve aanpak is er om ouders mee te nemen naar de mogelijkheden van de praktijk?

Voor vijf besturen is deze vraag niet van toepassing. Door dertien besturen wordt ingevuld in gesprek met ouders te gaan: o.a. duidelijk uitleggen wat de problemen zijn voor andere leerlingen, de context schetsen, samenwerking tussen school en thuis, ouders worden getraind in gespreksvoering met ouders, voorlichting geven. Zeven besturen nemen ouders mee door vanaf het begin samen op te trekken, helderheid te geven over wat wel en niet geboden kan worden en over de te volgen procedure. Twee besturen benoemen nog het betrekken van het bovenscholse expertise team of externen.

7.3 Informeren medewerkers en festivals Passend Onderwijs

7.3.1 Hoe informeert het bestuur alle medewerkers over de ontwikkelingen binnen passend onderwijs?

Directies en ib'ers (ib-(leernetwerken) zijn de spil in het informeren over de ontwikkelingen binnen passend onderwijs. Beiden worden 11 keer genoemd. Het bestuur informeert daarbij de directies over beleidsontwikkelingen binnen het SWV (bestuur, integrale werkgroep, netwerken).

De informatie wordt gedeeld door een nieuwsbrief (7 x), onderwijsinhoudelijke vergaderingen (6 x), e-mail (5 x), studiedagen (3 x), via professionele leergemeenschappen (2 x) en de website (speciale pagina's Passend Onderwijs voor ouders en leraren).

7.3.2 Welke thema's zijn goed om aan bod te laten komen tijdens de sub regionale festivals passend onderwijs?

De thema's die hier genoemd worden zijn heel divers:

- good practices (6 x), bijv. m.b.t. arrangementen
- gedragsproblematiek (6 x)
- communicatie met ouders (4 x)
- mogelijkheden van samenwerking zorg en onderwijs (3 x)
- verplichtingen omtrent administratie voor leerkracht (2 x), waaronder hoe hou je de administratieve last in evenwicht?
- nieuwe ontwikkelingen (2 x)
- inspirerende verhalen / bevestiging geven dat leerkrachten het best goed doen (2 x)
- hoogbegaafdheid (2 x) (o.a. klassenmanagement)
- 21th century skills (2 x)
- grenzen aan de zorg binnen de school, de randen van passend onderwijs, wanneer mag je stoppen? (2 x)
- ICT mogelijkheden (2 x)
- diagnostiserend onderwijzen
- betrokkenheid van ouders
- continu zicht houden op ontwikkeling: hoe doe je dat?
- jonge risicokind
- kindercoaching
- ontschotting
- symbiose (en de financiering)
- breinontwikkeling
- jongens-meisjesgedrag
- executieve functies
- nieuwe wet- en regelgevingen, referentieniveaus
- handelingsverlegenheid bij ouders m.b.t. opvoeden
- zichtbaar maken van sociale kaart per gemeente

- wetenschap koppelen aan praktijk, m.n. bij nieuwe inzichten. Bijvoorbeeld over de werking van het brein
- versterken leerkrachtvaardigheden
- de behoefte van het reguliere onderwijs (leerkrachten en ib-ers) is vooral ontmoeting. Korte lijnen creëren zodat je elkaar als de noodzaak er is snel en constructief kunt vinden.

7.4 Verstevigen samenwerking

7.4.1 Het doel van passend onderwijs is het realiseren van een dekkend aanbod van onderwijsvoorzieningen. Het succes is afhankelijk van onderlinge samenwerking. Op welk gebied is die samenwerking het meest nodig en wat zou het bestuur daarin kunnen betekenen?

- harmonische samenwerking in de keten onderwijs en jeugdhulp (CJG / WIJ-team, zorginstellingen) (4 x)
- good practices voor de besturen inzichtelijk maken en gericht met elkaar te delen, bij elkaar kijken (2 x), bijv. op het gebied van afstemming van het onderwijs op de toenemende zorgverdichting in de groepen
- meer ondersteuning voor hoogbegaafde leerlingen (2 x), waarvan 1 x met bijkomende problemen
- nauwkeuriger in kaart brengen van (specifieke) ondersteuningsmogelijkheden binnen en buiten het samenwerkingsverband (2 x)
- helder uiteenzetten wat onder de verantwoordelijkheden van het SWV valt en wat aan schoolbesturen zelf is
- meer doorzettingskracht om zaken voor elkaar te krijgen (het is stroperig, duurt lang en we veranderen nauwelijks)
- samenwerking is het meest nodig in ib- en directienetwerken
- faciliteren van collegiale consultatie, het bij elkaar “halen” en “brengen” van kennis. Op de hoogte zijn naar welke basisscholen de kinderen kunnen worden verwezen als wij bij aanmelding de zorg niet blijken te kunnen geven. Wij moeten dan een andere school zoeken. Meestal kunnen we alleen naar het speciaal onderwijs verwijzen maar dan moeten wij het kind eerst op school nemen
- het voortdurend in contact staan met basisscholen en deskundigen vanuit de clusters om goed zicht te houden op de mogelijkheden van ondersteuning
- expertise behouden en goede afstemming binnen het samenwerkingsverband stimuleren en onderhouden
- tijdelijke opvang bij ernstige gedragsproblemen
- het helpen vinden van creatieve oplossingen (out of the box denken)
- eenduidigheid in beleid en het verstrekken van middelen door gemeenten
- samenwerking tussen BAO en SO, SBO, samenwerking tussen besturen
- bijeenkomsten die in het verleden vanuit het SWV werden georganiseerd met diverse, verschillende en actuele onderwerpen worden zéér gemist. Binnen bepaalde netwerken delen van de expertise en laatste ontwikkelingen zouden erg welkom zijn
- per gemeente werken in een ZAT, waarin onderwijs en jeugdzorg samenwerken
- voor 20.01 het meer inzichtelijk maken van alle geledingen
- stoppen met allerlei monitoren en papieren dekking proberen te creëren
- meer faciliteren op gebied van professionaliseren
- meer afstemming op vlakken waar verschillende geldstromen samenkomen. Daar waar ieder met een eigen belang zit, heeft het bestuur de taak om het belang van het kind voorop te stellen
- samenwerking met Kentalis loopt niet altijd even soepel. Er zijn wachtlijsten van 12 weken voor onderzoek en regels worden te strak toegepast
- een dekkend onderwijsaanbod in de regio
- faciliteren qua tijd (meer handen in de klas)
- samenwerking op het niveau van de werkvloer
- gelegenheden voor ontmoeten, werken aan relatie. Helder, simpel en transparant beleid op sub regionaal niveau ontwikkeld door de (reguliere) schoolbesturen). Bekendheid van staand beleid bij de werkvloer vergroten. Routekaarten voor moeilijke casussen

ontwikkelen en versimpelen. School/bestuur heeft breed onderkende doorzettingsmacht en zet deze ook in. Participeren in de doorstart van de tussenvoorziening. Vormen ontwikkelen om de expertise naar de leerling te brengen i.p.v. andersom

- de werkagenda die nu voor ligt bij het SWV 20-01 geeft op deze vraag een goed antwoord
- organiseren netwerkbijeenkomsten, inzetten om de deskundigheid binnen de regio meer te ontwikkelen, denk aan ombouw CvA
- open staan voor interzuilaire oplossingen
- logistiek lukt het niet heel betrokken te zijn bij het overleg van het SWV, de onderlinge samenwerking is nu vooral op het niveau van de ib'ers en is er (gelukkig) een korte lijn met Roel Weener.